

1996

- SSB har prestisje og tyngde

Finansminister Jens Stoltenberg har selv arbeidet i SSB, og deler her sine tanker om SSBs virksomhet med leserne, side 3

God økonomistyring

Overskuddet var på 5,8 millioner kroner i 1996. Oppdragsvirksomheten gikk også med overskudd etter to år med underskudd, se vedlegget.

Elektronisk formidling

SSBs webtjeneste har blitt en stor suksess etter oppstarten i 1995. I 1996 er tjenesten blitt forbedret på en rekke områder, side 33

Årsmelding

Redaksjon: Svein Longva (ansv. red.), Atle Jansson.
Redigering/grafikk: Kirsten Aanerud, Elin Berntzen, Elisabeth Godnes, Iris Stenseng, Audhild Øverby.
Korrektur: Else Efstad, Hege Smedstad.
Design: Enzo Finger Design. **Trykk:** Lobo Grafisk as.

Innhold

Finansministeren	3
Administrerende direktør	4-5
Internasjonalt samarbeid	6-7
EØS-avtaler	8
Styret 1996	9
Aktuell statistikk	10-13
Utvidede statistikker	14-16
Registre og databaser	17-21
Statistikkoversikter	22-25
Nasjonalregnskapet	25
Tellinger	26
Nye statistikker	27-29
Omlegginger i statistikken	30-31
Publiseringsvirksomheten	32-33
Konferanser	34
Konjunkturhistorie	35
Kraftmarkedet	36
Teknologiskiftet	37
Personalet	38
Organisasjonskart	39
Budsjett og regnskap	vedlegg

Publisering

Statistisk sentralbyrå utgir statistikk og analyser i en rekke ulike serier og periodiske publikasjoner. I **Norges offisielle statistikk** inngår Statistisk årbok, Statistisk månedshäfte, Historisk statistikk og Regionalstatistikk. **Samfunnsspeilet** og **Økonomiske analyser** bringer utdypende kommentarer og analyser. **Statistiske analyser** bringer mer «populære» analyser. **Sosiale og økonomiske studier** er en serie for forskningsformidling. **Rapporter** i tilknytning til aktuelle prosjekter og oppdrag. Aktuell statistikk presenteres og i temapublikasjoner; **Bank- og kredittstatistikk**, **Månedstatistikk over utenrikshandelen** og **Bygginfo**. Det utgis hvert år en CD-rom med nordisk statistikk. I tillegg har vi SSBs webtjeneste på Internett som oppdateres daglig. Den er gratis og adressen er: <http://www.ssb.no>

Bestilling av publikasjoner

Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, Postboks 8131 Dep, 0033 Oslo
Telefon: 22 00 44 80. Telefaks: 22 86 49 74.
E-post: salg-abonnement@ssb.no

Enkeltpublikasjoner kan også kjøpes hos:
Akademika - avdeling for offentlige publikasjoner,
Møllergt. 17, Postboks 8134 Dep, 0033 Oslo.
Telefon: 22 11 67 70. Telefaks: 22 42 05 51.

Alle publikasjoner finnes i vårt bibliotek.
Telefon: 22 86 46 42/43. Telefaks: 22 86 45 04.

Årsmelding 1996

Statistisk sentralbyrå (SSB) ble opprettet i 1876 og har siden vært Norges sentrale institusjon for utarbeiding av offisiell statistikk. Gjennom innsamling, bearbeiding og formidling av statistikk og utarbeiding av analyser, bidrar SSB til at samfunnsdebatt og samfunnsstyring er basert på et best mulig faktagrunnlag.

SSBs virksomhet er i hovedtrekk nedfelt i «Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå» av 16. juni 1989. Faglig sett er SSB en uavhengig institusjon, underlagt overordnede retningslinjer og finansielle rammer som regjering og Storting setter for virksomheten.

SSBs årsmelding for 1996 presenterer hovedtrekkene i virksomheten og viktige satsingsområder, i tillegg til generell presentasjon av institusjonen. SSB utarbeider også årlige virksomhetsplaner. **Virksomhet og planer 1996-1997** gir både en kortfattet samlet oversikt over virksomheten og planene for 1997.

I løpet av de siste 40-50 årene har SSB også blitt en ledende institusjon for samfunnsforskning og analyse. Forskningsavdelingens årsmelding for 1996 - **Annual Report** - gir mer informasjon om sentrale deler av forskningsvirksomheten.

Oslo/Kongsvinger, mars 1997

Åge Danielsen
Styreleder

Svein Longva
Adm. direktør

- SSB har prestisje og tyngde

Finansminister Jens Stoltenberg (38) var konsulent i Statistisk sentralbyrå (SSB) før Thorbjørn Berntsen hentet han til statssekretærjobben i Miljøverndepartementet i 1990.

Jens Stoltenberg er utdannet sosialøkonom fra universitetet i 1989, og jobbet i SSB fra 1989 til 1990.

– *Må SSB være en offentlig virksomhet?*

– SSB bør ikke kommersialiseres. Mye statistikkproduksjon er et felles gode, og bedrives av det offentlige. Byrået har en integritet å ta vare på. Det nyter i dag stor respekt, men det er viktig at byrået også er seg denne respekten bevisst.

– *Har du funnet noen spesielle huller eller mangler i statistikken?*

– Personlig ser jeg ingen store mangler. Men jeg møter folk som ønsker bedre statistikk på inntektsfordeling og bedre statistikk over produktiviteten i offentlig sektor. Et annet område er utvikling av statistikk for tjenesteytende næringer som utgjør en andel av BNP.

– **Ingen data er feilfrie**

– *Rapporteringsrutinene i offentlig sektor sies å være i elendig forfatning?*

– Mye av dette skal skjerpes, gjennomgås og forbedres. Blant annet skal Skattedirektoratet prøve å få tingene til å gå mer maskinelt og elektronisk. Informasjonsteknologien gir enestående muligheter til å gjøre dette bedre og mer effektivt.

– Noe jeg lærte i byrået var hvor viktig data er og at ingen data er feilfrie. Dataen er ikke bedre enn de som leverer den. Mine illusjoner om hva som går an å telle her i samfunnet ble fjernet da jeg jobbet i SSB. Jeg fikk en forståelse av at det er vanskeligere å putte verden inn i tabeller og kolonner enn det mange tror.

– Men jeg tror vi i Norge har bedre statistikker enn i de fleste andre land. Blant annet på grunn av at vi er et lite og oversiktlig land og at vi har en bedre holdning og større tillit til myndighetene enn i mange andre land. I and-

re land er folk kanskje mer redde for å gi fra seg opplysninger og data i frykt for å bli misbrukt og overvåket. Men i Norge er det noe helt annet. Det er egentlig fantastisk hvor mye tid folk i Norge bruker på å fylle ut skjemaer med opplysninger og data om seg selv og sin virksomhet til SSB. Den tilliten byrået har er det helt avhengig av.

Uavhengig

– *Er det et problem for deg at SSB har en faglig uavhengighet overfor Finansdepartementet?*

– Nei, det er det ikke. Det er jo en faglig uavhengighet som alltid har vært der, men det stiller store krav til at byrået forvalter den på en riktig måte. SSB har fått en prestisje og tyngde gjennom det å være den sentrale statistikkprodusenten i Norge. Det å ha den prestisjen som offentlige myndigheter har gitt dem, gir dem stor respekt og en viktig funksjon. Men det er viktig at de forvalter dette slik at de ikke undergraver tilliten som folk har til byrået.

– *Kan du nevne en viktig funksjon som SSB har?*

– Et arbeid som SSB er med i er Det tekniske beregningsutvalget. Det er jo typisk et område der SSB er med på å gi regjeringen og partene i arbeidslivet et felles beslutningsgrunnlag. Byrået sier ikke noe om hva lønnen skal være her i landet. Men de bidrar til å skape ryddighet og oppklaring i hva som er virkeligheten, så kan man forhandle om lønn på det grunnlaget. Det mener jeg er noe av det viktigste byrået driver med. Vi må heller ikke glemme nasjonalregnskapet og den økonomiske statistikkens betydning for budsjettarbeidet.

Energidebatten

– *Under energidebatten i fjor høst ble blant annet ordet krise nevnt. Følte du det som et problem at SSB ikke helt var på linje med Nærings- og energidepartementet i uttalelsene?*

FINANSMINISTER Jens Stoltenberg mener SSB har tyngde og prestisje. (Foto: Peter Talos.)

– Jeg brukte ikke ordet krise, men sa at vi var i en vanskelig og anstrengt situasjon. Vi har vært og er avhengig av veldig stor import av kraft fra våre naboland, og vi hadde svært lite vann i magasinene. Men det er et godt stykke derfra til at det blir krise i betydningen av at vi ikke får strøm til lypspera. Jeg følte at den debatten ble veldig mye en diskusjon om hva man legger i ord og begreper, og ikke en diskusjon om realiteter. På den tiden jobbet jeg i næringsdepartementet og da var det full enighet mellom departementet og byrået om realitetene i saken, nemlig at vi hadde svært lite vann i magasinene og at vi var avhengig av svært mye import.

Makttriangelet

– *Hvordan synes du samarbeidet fungerer i det såkalte makttriangelet med Finansdepartementet, SSB og Norges Bank?*

– Nå har jeg jobbet i to av disse stedene, Finansdepartementet og SSB, og min erfaring er at det fungerer veldig bra. Det fungerer også bra i forhold til Norges Bank.

– *Men det hender at tall og uttalelser ikke samsvarer fra disse institusjonene?*

– Virkeligheten er mangfoldig. Det er ingen enkel virkelighet. Men vi er i Norge i større grad enige om virkelighetsbeskrivelsen enn i mange andre land.

Direktørens beretning

Statistisk sentralbyrå (SSB) skal utarbeide og spre statistisk informasjon om det norske samfunnet. Den offisielle statistikken skal, i samspill med forsknings- og analysevirksomheten, overvåke og analysere økonomiske og sosiale forhold samt ressurs- og miljøforhold. Med dette skal SSB dekke allmennhetens, næringslivets og myndighetenes behov for kunnskap om samfunnets struktur, utvikling og virkemåte.

Det er i lys av disse formålene med SSBs virksomhet at vi må vurdere resultatene av arbeidet i 1996. Min vurdering er at 1996 klart bidrog til at vi kom et skritt nærmere oppfyllingen av disse ambisjonene.

Nye statistikker og statistikkframstøt

Arbeidet med å utvide statistikkens dekningsgrad fortsatte i 1996, og flere nye statistikker ble publisert for første gang. Eksempler på dette er korttidsstatistikk basert på administrative registre, som terminvis omsetningsstatistikk for industri, for bygg- og anleggsvirksomhet og for varehandel. Det nye opplegget med temaroterende undersøkelser innen levekårsområdet startet, og undersøkelsen med arbeidsmiljø som hovedtema ble etter planen gjennomført høsten 1996. Det ble også lagt ned betydelig arbeid i å beregne reviderte nasjonalregnskaps-tall for årene 1978-1988, etter at første fase av hovedrevisjonen ble fullført i 1995 med tall for årene tilbake til 1988.

Utviklingen i statistikken for offentlig sektor har ikke holdt tritt med veksten i offentlig sektors betydning i samfunnet. Særlig koblingen mellom ressursbruk og tjenesteproduksjon er et viktig område for SSB, og flere delprosjekter ble gjennomført i 1996. Det er særlig grunn til å framheve deltakelsen i KOSTRA-prosjektet som etter hvert vil gi et helt nytt opplegg for formidling av data og statistikk til og fra norske kommuner.

Internasjonalt samarbeid

Det internasjonale samarbeidet legger viktige premisser for arbeidet med det norske statistiske systemet. Samtidig har internasjonal sammenlignbar statistikk fått klart økt betydning som en følge av den økonomiske globalisering og av miljøutviklingen. For

SSB står de krav som følger av EØS-avtalen sentralt. Flere av de utbyggingene og omleggingene som det har vært arbeidet med i de senere år kom over i driftsfasen i 1996, blant annet omlegging til nytt nasjonalregnskaps-system, omlegging av arbeidskraftundersøkelsene, omlegging til ny produksjonsstatistikk for industri og tilpassing til nye regnskapsforskrifter for banknæring. Dessuten ble en harmonisert konsumprisindeks publisert i mars 1997.

Mer effektiv datafangst

Det er et mål å effektivisere datafangsten for å frigjøre ressurser til ny statistikk og til innsats for å øke kvaliteten. I 1996 ble det gjort vesentlige framskritt innen optisk lesing, og det ventes at antall undersøkelser som leses optisk vil øke til 30 i 1997. De siste årene er det satsset sterkt på å forbedre eksisterende registre og utrede muligheten for nye registre for statistikkformål. I 1996 ble det arbeidet mye med å gjøre bedriftsregisteret heldekkende, tilføre Enhetsregisteret næringskoder til alle enheter og sørge for samsvare mellom enhetene i ulike administrative registre. Det arbeides også med å skaffe et tilfredsstillende registergrunnlag for regnskaps- og skattestatistikken.

FoB2000

En særdeles gledelig begivenhet var det at Stortinget i forbindelse med behandlingen av SSBs budsjett for 1997 gav klarsignal for en fullstendig Folke- og bolig telling 2000.

Persondelen av tellingen skal bygge på administrative registre. Dessuten har SSB foreslått at det opprettes et boligregister i forbindelse med Folke- og bolig telling 2000 (FoB2000). Foruten å gi bedre boligstatistikk vil et slikt register kunne gi løpende husholdningsstatistikk. Dersom et bolig-

register faktisk blir opprettet, vil sluttstegen være lagt for registersystemet over grunnleggende enheter i samfunnet, det vil si for personer, bedrifter/foretak og eiendommer og boliger.

Forskning og analyse

Analyse- og forskningsvirksomheten er en sentral del av SSBs virksomhet og bidrar klart til å profilere institusjonen i offentligheten. Siden vårt forsknings- og analysetema er samfunnsstruktur og -utvikling og selve virkemåten til det sosiale og økonomiske systemet, er selvsagt ikke dette problemfritt. Men etter min vurdering var 1996 et år hvor vi befestet vår stilling som uavhengig premissleverandør til den norske offentlige debatten.

I 1996 ble det fullført en rekke større prosjekter, blant annet et omfattende konjunkturhistorieprosjekt, studier av virkningen av endringer i rammebetingelser på energimarkedet og flere mikrobaserte økonomiske, sosiale og demografiske analyser.

Databaser og formidling

Et viktig framskritt i 1996 var utviklingen av den første versjonen av den nye regionaldatabasen. Den vil bli en hovedkilde for formidling av regional statistikk, både som grunnlag for publikasjoner og for spredning via elektroniske medier som Internett. Arbeidet med en tidsseriedatabase kom også godt i gang.

Statistisk årbok 1996, som ble utgitt i både norsk og engelsk utgave, er basert på en omlegging av selve produksjonen som vil være basis for effektivisering av publiseringsprosessen mer generelt i årene framover. Internett-tjenesten ble videre utbygd og har gitt gode resultater. Antall oppslag økte fra 65 000 i april 1996 til 374 000 i januar i 1997.

DIREKTØRENE i Statistisk sentralbyrå: Fra venstre fagdirektør Johan-Kristian Tønder, fagdirektør Hans Viggo Sæbø, administrasjonsdirektør Hanne Finstad, fagdirektør Nils Håvard Lund, administrerende direktør Svein Longva, forskningsdirektør Øystein Ølsen og fagdirektør Olav Ljones. (Foto: Robert Eik.)

Ressursbruk og det økonomiske resultatet

Aktivitetsnivået i 1996 lå omtrent på samme nivå som i 1995 når det tas hensyn til pris- og lønnsstigningen. Det økonomiske resultatet var imidlertid klart bedre enn året før. Det samlede driftsresultatet viser et overskudd på 5,8 millioner kroner sammenlignet med et budsjettert overskudd på 2,5 millioner.

Overskuddet kom delvis som en følge av at vi ikke helt klarte å fylle opp med nyansettelser i takt med avgangen. Men resultatet i den delen av virksomheten som baserer seg på markedsoppdraget, som er vel 20 prosent av virksomheten, bidro også klart positivt. Det medførte at et akkumulert underskudd på dette regnskapsområdet kunne slettes. Det forbedrede resultatet er både en følge av tettere prosjektoppfølgning, prisjusteringer og kutt i driftsutgiftene.

Kompetanse og omstilling

Statistikk og analyser fra SSB er i meget stor grad et resultat av medarbeideres kompetanse og evne til samarbeid. I 1996 intensiverte vi arbeidet med å videreutdanne personalet i å ta i bruk nye statistiske metoder og ny teknologi. Samtidig har vi rekruttert dyktige medarbeidere, og andelen av de ansatte som har høyere utdanning er nå om lag 50 prosent sammenlignet med rundt 30 prosent tidlig på 1990-tallet.

Avgangen av ansatte med høyere utdanning og forholdsvis kort fartstid er imidlertid urovekkende høy. Vi må derfor legge økende vekt på å utvikle utfordrende arbeidsoppgaver, videreutdanning og avansementsmuligheter. På enkelte områder, særlig på teknologisida, har vi dessuten vanskeligheter med å rekruttere mange nok dyktige medarbeidere samtidig som avgangen har vært stor.

På grunn av bortfall av arbeidsoppgaver og effektivisering vil SSB i årene framover få overtallighet av visse grupper ansatte. I 1996 ble det derfor utarbeidet et eget opplegg for personomstilling i årene framover, og det ble innledet et nært samarbeid med de ansattes organisasjoner med det felles utgangspunkt at ingen skal sies opp og ingen skal bli pålagt pendling mellom Kongsvinger og Oslo.

Strategiplanen

Samtidig la vi grunnlaget for vår videre utvikling gjennom arbeidet med ny strategiplan. Et utkast til planen ble sendt til høring helt mot slutten av 1996. Høringsfristen gikk ut i midten av februar 1997, og vi har mottatt synspunkter på planen fra nærmere 50 viktige brukere og oppdragsgivere. Høringsuttalelsene vil være basis for den endelige utgaven av planen, som vil være utgangspunkt for SSBs arbeid i de neste fire-fem årene.

Svein Longva

Samarbeid med Palestina

PALESTINAs statistiske sentralbyrås, PCBS, hovedbygg i Ramallah. (Foto: Svein Homstvedt.)

Det viktigste prosjektet innen internasjonal statistisk rådgiving i 1996 var oppbyggingen av det palestinske statistiske sentralbyrået (PCBS).

Samarbeidet mellom PCBS og Statistisk sentralbyrå (SSB) startet for alvor i 1996. Hovedområdene for samarbeidet har vært forberedelse av en folke- og bolig telling, miljøstatistikk, nasjonalregnskap og økonomisk statistikk. SSB har gitt faglig bistand til planlegging av Folke- og bolig tellingen 1997 og oppbyggingen av registre i Palestina. Palestinerne har i etapper overtatt sin del av det israelske folkeregisteret og vil i løpet av 1997 ha en komplett kopi. Folketellingen skal så brukes blant annet til å oppdatere folkeregisteret. I tillegg legges grunnlaget for et bygningsregister og for oppdatering og full utbygging av foretaks- og bedriftsregisteret. Hvis mulig skal det også bygges opp et leilighetsregister og et gårdsbruksregister.

Sammen med sine skandinaviske søsterorganisasjoner har SSB en unik kompetanse på oppbygging, drift og bruk av registre, med ett unntak. Heller ikke i Norge har vi ennå noe leilighets- eller husholdningsregister. Et slikt register planlegges for kommende telling i Norge. Kanskje kommer palestinerne oss i forkjøpet, med hjelp fra SSB. SSB arbeider også aktivt for å samordne de geografiske opplysninger i det kommende bygningsregisteret med virksomheten innenfor fysisk planlegging og et kommende kartverk i Palestina. På disse områdene får palestinerne støtte fra andre norske offentlige og private organisasjoner.

Miljøstatistikk og økonomisk statistikk

Det andre hovedsatsingspunktet er miljøstatistikk, og SSB har gitt støtte til oppbyggingen av dette feltet. I 1996 og antakelig fram til midten av 1997 består arbeidet av en gjennomgang og dokumentasjon av eksisterende informasjon og planlegging av framtidig virksomhet.

SSB har også gitt støtte til utbygging av nasjonalregnskapsarbeidet og tilknyttet økonomisk statistikk i Palestina. Dette har omfattet både faglig støtte til å få fram forenklete tall for 1994 og å planlegge et framtidig system. Det videre arbeidet skal så legges ut på anbud til SSB og to til tre søsterorganisasjoner.

Arbeidet innen folke- og bolig telling og -registre, samt miljøstatistikk støttes av NORAD, mens arbeidet innen økonomisk statistikk støttes av GTZ, en tysk parallell til NORAD.

Samarbeid med Sør-Afrika

Sør-Afrikas statistikkontor (CSS) gjennomgår en dramatisk omlegging, både ved en utskifting av personale og ved omlegging av virksomheten. Grunnen til at sørafrikanerne bad SSB om assistanse var kombinasjonen av SSBs lange og grundige kompetanse på tidsnyttingsundersøkelser og Norges rykte som en nasjon som tar likestillings- og kvinnespørsmål på alvor. Faglig sett er prosjektet spesielt

Samarbeidet i EØS

Samarbeidet innenfor det europeisk-økonomiske samarbeidsområdet (EØS) fortsatte i 1996. Statistisk sentralbyrå (SSB) rapporterer data til EUs statistiske byrå, EUROSTAT, i samsvar med våre forpliktelser. Det er fremdeles et problem at ikke alle rapporterte data for Norge kommer med i EUROSTATs databaser og publikasjoner. Dette har imidlertid bedret seg noe i 1996.

EFTA har nå også fått til en revidert avtale om kostnadsdekning for lagring og spredning av data. Beløpet er direkte knyttet opp til omfanget av EFTA-data i EUROSTATs publisering. I 1996 var det i alt seks norske eksperter utplassert i EUROSTAT (5,5 årsverk), fem av disse er medarbeidere i SSB.

Flere av de utbyggingene og omleggingene som det har vært nødvendig å gjøre, kom over i driftsfasen i 1996. Dette gjaldt blant annet omlegging til nytt nasjonalregnskapssystem

(ESA 95), omlegging av arbeidskraftundersøkelsene (AKU), omlegging til ny produksjonsstatistikk for industri (Prodcom) og tilpasning til nye regnskapsforskrifter for banknæringen. Dessuten ble en harmonisert konsumprisindeks publisert tidlig i mars 1997.

EUs forordning for ny strukturstatistikk ble vedtatt sent i 1996. Innenfor bygge- og anleggsvirksomhet og varehandel har SSB allerede tilpasset seg denne, mens tilpasning innenfor oljeutvinning, industri, kraftforsyning og

forsikringsvirksomhet skjer i 1997. Tilpasning innenfor samferdselsnæringene er også i gang.

EUs forordning for korttidsstatistikk vil sannsynligvis bli vedtatt i 1997. Denne har SSB allerede tilpasset seg i store trekk, for eksempel ny produksjonsindeks for bygg og anlegg. SSB vil i 1997 gjennomføre både en strukturundersøkelse for lønn og for arbeidskraftkostnader med 1996 som referanseår. I 1997 vil SSB også arbeide med utvikling av havnestatistikk og turismestatistikk.

interessant fordi det nyttiggjør seg SSBs kompetanse både på datainnhenting og -analyse.

Støtte Botswana

1996 var det første prosjektåret i Botswana. Her gir SSB støtte til arbeidet med helsestatistikk innenfor den samlede forvaltningen. Det starter fra den systematiske informasjonsinnhenting ute i primærhelsetjenesten og tar sikte på å forbedre informasjonen både på lokalt og nasjonalt nivå. Samarbeidet mellom helsesektoren og det nasjonale statistikkontoret er åpenbart like viktig og like utfordrende som i Norge.

Miljøstatistikk i Kina

I 1996 har SSB gjennomført en planleggingsreise og i samarbeid med kineserne lagt opp til et flerårig prosjekt som omfatter et system for registrering av miljødata. Fokus er lagt på utslipp og etter hvert skal opplegg av modeller som kobler økonomiske data og miljødata etableres. Arbeidet

begynner imidlertid først for alvor i 1997.

Statistikkprogram for Baltikum

EFTA har bevilget 550 000 ecu til et statistikkprogram i Øst-Europa for 1996-1997. Statistikkprogrammet er organisert i prosjekter som kan dekke ett eller flere land. Finland, Norge og Sverige har betraktet de baltiske landene som en region og delt statistikk-områdene for disse landene mellom seg. Hvert prosjekt har omtrent samme innhold for de tre landene, styrt av ønsker fra mottakerlandene. I tillegg til de baltiske landene har SSB hatt et studiebesøk av to eksperter på statistikk over utenrikshandel fra Makedonia.

Fram til september 1996 hadde Norge en landkoordinator for Litauen med oppgave å samordne innsatsen på alle prosjekter og gi råd i generelle spørsmål innen statistikk. Litauen bad ikke om forlengelse av kontrakten om

landkoordinator, men førte tilsvarende arbeid opp under spesielle prosjekter som foreløpig ikke har kommet i gang.

Aktiviteten har etter hvert dreid bort fra seminarer og over på mer målrettede studieopphold. Konsultasjonene har det fortsatt vært behov for. Under prosjektet «Statistikk over utenrikshandel» er det opprettet en arbeidsgruppe mellom de tre baltiske landene, med representanter både fra tollmyndighet og statistikk. Dette synes å være et meget positivt resultat av SSBs rådgiving.

Mer informasjon:

Bjorn K. Wold, tlf. 22 86 46 60,
e-post: bkw@ssb.no

Nye EU-rettsakter på det statistiske området 1996-1997

Rettsakter vedtatt i 1996:

Disse rettsaktene vil bli inkludert i EØS-avtalen i løpet av 1997. Endelig vedtak skjer i EØS-komiteen.

Overordnet lovgivning

En statistikklov som fastlegger de overordnede rammene for det statistiske samarbeidet ble sendt fra EU-kommisjonen til EU-rådet våren 1994. Forslaget ble behandlet i Rådet i årene 1994-1996 og ble vedtatt i desember 1996.

Lønns- og arbeidsmarked

Et forslag til forordning om arbeidskraftkostnadsundersøkelse for kalenderåret 1996 ble vedtatt av Rådet i desember 1996.

Generell næringsstatistikk

Våren 1995 mottok Rådet Kommisjonens forslag til en forordning om strukturstatistikk for næringsvirksomheten. Strukturforordningen som omfatter svært detaljert statistikk innen industri, bygg og anlegg og handel, ble vedtatt i desember 1996.

Landbruk

Rådet besluttet i juni 1996 å forbedre EUs landsbruksstatistikk. Kommisjonen sendte i juli 1996 et forslag til revisjon av Rådets forordning om tilrettelegging av undersøkelser av landbrukets struktur. Forslaget, som stort sett er en 10-årig forlengelse av den eksisterende forordningen, men med adgang til å bruke administrative data, ble vedtatt i desember 1996. Til gjennomføring av revidert melke-direktiv ble et rådsdirektiv vedtatt i mai 1996.

Nasjonalregnskap

En revidert utgave av det europeiske nasjonalregnskaps-system (ESA) ble vedtatt av Rådet i juni 1996. Kommisjonen arbeider også med utkast til forordning vedrørende behandling av indirekte betalte finansielle formidlingstjenester (FISIM) i nasjonalregnskapet. FISIM er de banktjenestene og lignende som ikke betales direkte via gebyrer, men indirekte via rentemarginen. Forslaget til forordning ventes sendt til Rådet i løpet av 1997.

Utenrikshandel

I 1996 ble det vedtatt en rekke rettsakter knyttet til gjennomføringen av Rådets forordning fra 1996 om handel med ikke-medlemsland.

Prisstatistikk

I september og november 1996 vedtok Kommisjonen forordninger til gjennomføring av rammeforordningen om harmoniserte konsumprisindekser som Rådet vedtok i 1995. Nok en kommisjonsforordning som er under utarbeiding, ventes å bli vedtatt i 1997.

Rettsakter under utarbeiding:

Statistikkprogram

I EU arbeides det med utkast til forordning om nytt statistikkprogram for perioden 1998-2002. Forslaget til forordning forventes sendt til Rådet i løpet av 1997.

Lønns- og arbeidsmarked

Kommisjonen arbeider med en ny forordning om en kvartalsvis utvalgsundersøkelse om arbeidsstyrken (AKU). Forordningen ventes å bli vedtatt av Rådet innen utgangen av 1997.

Helse

EU-Parlamentet og Rådet ventes å vedta et helseovervåkingsprogram våren 1997. På bakgrunn av dette programmet vil det i 1997 bli utviklet et samlet program for helsestatistikk.

Generell næringsstatistikk

Kommisjonen forbereder en forordning om konjunkturindikatorer for næringsvirksomhet, som forventes å bli sendt Rådet våren 1997.

Transport

Kommisjonen sendte høsten 1996 et forslag til forordning om vegtransport til Rådet. Forslaget som skal erstatte et eksisterende direktiv, ventes å bli vedtatt i løpet av 1997.

Miljø

Kommisjonens melding om EU-retningslinjer for miljøindikatorer og grønne nasjonalregnskap ble sendt EU-Parlamentet og Rådet i desember 1994. EU-Parlamentet gav en uttalelse 11. oktober 1995, mens Rådets uttalelse mangler foreløpig. I løpet av 1997 forventes det at Kommisjonen vil legge fram forslag for Rådet om en forordning om avfallsstatistikk.

Merinformasjon:

Frank Foyn, tlf. 22 86 47 58, e-post: frf@ssb.no

Statistisk sentralbyrås styre

Statistisk sentralbyrå (SSB) er administrativt underlagt Finansdepartementet og ledes av et styre og av administrerende direktør. Styret er oppnevnt av Finansdepartementet. Administrerende direktør Åge Danielsen er styreleder for perioden 1994-1997. Administrerende direktør i SSB, Svein Longva, ble tilsatt i et nytt åremål i januar 1997.

STYRET i Statistisk sentralbyrå i 1996. Bak fra venstre politiker Ingrid Willoch, konsulent Gretha Røyne (representant for de ansatte), professor Arild Hervik, forsker Hege Torp, økonomisjef Thor-Eirik Gulbrandsen (nestleder) og ekspedisjonssjef Sigurd Tveitereid. Foran fra venstre administrerende direktør Åge Danielsen (leder) og administrerende direktør i SSB Svein Longva. (Foto: Renate Magnus, NTB.)

Styret hadde følgende sammensetning per 1. januar 1997:
 Administrerende direktør Åge Danielsen (leder)
 Økonomisjef Thor-Eirik Gulbrandsen (nestleder)
 Forsker Hege Torp
 Ekspedisjonssjef Sigurd Tveitereid
 Politiker Ingrid Willoch
 Professor Rune Sørensen
 Konsulent Gretha Røyne (representant for de ansatte).

Nytt styremedlem fra 1997 er Rune Sørensen. Professor Arild Hervik gikk ut av styret i september 1996.

Styret skal behandle og fastsette SSBs strategiplan, budsjettforslag, årlige virksomhetsplaner og årsmelding et-

ter forslag fra administrerende direktør. Det skal legges sakene fram for Finansdepartementet. Videre skal styret føre tilsyn med utviklingen av norsk statistikk og virksomheten i

SSB. Alle saker som er av større betydning for norsk statistikk og for Statistisk sentralbyrås virksomhet, skal administrerende direktør legge fram for styret.

Ny kalender gir bedre oversikt

Nå er det blitt lettere å få oversikt over når ny statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB) blir frigitt. SSB lager nå en statistikk-kalender som viser hvor og når all ny statistikk er tilgjengelig fire måneder framover.

Den første kalenderen ble frigitt 19. desember 1996 på Internett, samt i Ukens statistikk nr. 51/52 1996.

Statistikk-kalenderen viser hvilken dato ny statistikk frigis. I tillegg viser den om frigivelsen vil skje i Ukens statistikk, som pressemelding og/eller på Internett. En ny oppdatert utgave kommer den siste torsdagen i hver måned.

Større på Internett

Internett-versjonen av kalenderen inneholder i tillegg navn på ansatte i SSB som kan kontaktes for mer informasjon om hver enkelt statistikk.

Tidlig i 1997 ble en engelsk versjon av kalenderen lagt ut på nettet, samt en kalender hvor statistikken er ordnet etter emne.

Statistikk-kalenderen gir ikke oversikt over når nye publikasjoner kommer. Det tas sikte på å utarbeide en publikasjonskalender i 1997.

Merinformasjon:

Atle Jansson, tlf. 22 00 44 57,
 e-post: atj@ssb.no

Helseundersøkelsen

Helseundersøkelsen 1995 viser i tråd med tidligere undersøkelser at folk flest anser sin helse for å være god, men samtidig rapporterer flere om sykdom, symptomer og plager nå enn før.

Ved årsskiftet 1995/1996 gjennomførte Statistisk sentralbyrå en ny undersøkelse om helse og helseforhold. Dette er den fjerde helseundersøkelsen som er gjennomført siden 1968.

Helseundersøkelsen er landsdekkende, og årets data er representative på fylkesnivå. Nettoutvalget for 1995-undersøkelsen utgjør vel 10 200 personer i alle aldre, fordelt på om lag 5 200 husstander. I 1995 er det også trukket et tilleggsutvalg av «eldste eldre» (over 80 år). Dette gir oss mer solide data for en gruppe der det erfaringsmessig er stort frafall. Frafallsprosenten for helseundersøkelsen totalt sett er om lag 26 prosent.

Generell oversikt

Undersøkelsen tar sikte på å gi en generell oversikt over helseproblemer i den norske befolkningen, samt å avdekke forskjeller mellom ulike grupper. Spørreskjemaet til helseundersøkelsen spenner over et spekter av temaer knyttet til egenvurdering av helsetilstand, registrering av sykkelighet og funksjonsnivå, samt evne til å utføre hverdagslige gjøremål og hjelpeomfang. I tillegg til å gi generell oversikt over forekomst og utbredelse av sykdom, skader, smerter og helseplager i ulike befolkningsgrupper, bidrar dataene til større innsikt i forhold som forårsaker helseproblemer. Det registreres opplysninger om medisinbruk, røyke- og alkoholvaner, kosthold, fysisk aktivitet, sosial kontakt og oppvekstforhold.

Videre kartlegges kontakter med helsetjenesten og tjenestenes tilgjengelighet. Det gjelder både kontaktyper og kontakthypighet. Dataene gir blant annet informasjon om brukeres tilfredshet med helsetjenesten, om stabilitet i legeforbindelser og om bruk

av alternativ behandling i forbindelse med sykdom.

Undersøkelsen gir en relativt detaljert registrering av folks egne opplevelser av sykdomsplager, funksjonshemming og skader, og av hvilke konsekvenser dette har for øvrig livsutførelse og tilfredshet. Blant annet blir utbredelse og forekomst av astmatiske og allergiske plager, og omfanget av muskel og skjelettlidelser i befolkningen kartlagt.

Ti år siden sist

I 1985 rapporterte om lag 49 prosent om sykdom, skade eller funksjonshemming. I 1995 er andelen steget til 66 prosent for befolkningen sett under ett. Tallene viser en økning, men siden det er ti år siden siste helseundersøkelse må man ta høyde for at flere forhold kan ha påvirket estimatet. I løpet av de siste ti årene har det blant annet vært endringer i diagnostiseringspraksis for sykdom (jr. nye diagnoser; fibromyalgi, nakkesleng med mer) og endringer i befolknings sammensetning. I tillegg vil endringer i

tekniske og metodiske forhold knyttet til måling av sykkelighet spille inn.

1995-undersøkelsen er i større grad enn tidligere tilrettelagt for sammenlignende statistikk. Det har skjedd en økende tilnærming og harmonisering av mål til internasjonale standarder og måleinstrumenter for helse og helseforhold.

Det knytter seg stor interesse til helsedata. Dataene fra undersøkelsen blir i noen grad bearbeidet og analysert internt i Statistisk sentralbyrå. Dataene er også tilgjengelig for eksterne brukere gjennom Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste.

Emner som til nå har vært dekket opp av data fra helseundersøkelsen vil i framtiden falle inn under levekårsundersøkelsen. Helse vil etter planen bli hovedtema i levekårsundersøkelsen høsten 1998.

Mer informasjon:

Jorun Ramm, tlf. 22 86 44 92,
e-post: jrm@ssb.no

JORUN RAMM ved Seksjon for helsestatistikk påpeker at det knytter seg stor interesse til helsedata. (Foto: Robert Eik.)

Kvinnelige bilister – en gruppe med økende betydning

Den seneste undersøkelsen om eie og bruk av personbil med datainnhenting avsluttet i mars 1996, viser ytterligere vekst i bilbruken, spesielt blant kvinnene. Kvinnene kjørte mer enn to og en halv gang så langt i 1995 som i 1980. Personbiler eldre enn ti år stod i 1995 for 32 prosent av antall kjørte kilometer. Tilsvarende andel i 1987 var 16 prosent.

Den totale vognkilometerproduksjonen for den norske personbilparken på knapt 1,7 millioner, utgjorde 22,6 milliarder i 1995. Av dette stod kvinnelige bilister for en andel på 28 prosent. Tilsvarende andel i 1980 var 16 prosent. I absolutte tall finner vi en vekst fra 2,4 til 6,3 milliarder kilometer for kvinnelige bilister i løpet av denne 15-årsperioden, en økning på nesten 4 milliarder kilometer eller 163 prosent. Kvinnene hadde faktisk en like sterk absolutt vekst i kjørte kilometer som mennene fra 1980 til 1995. Mannlige bilister hadde derimot en langt lavere relativ vekst med «bare» 33 prosent. Den sterke veksten i kvinnenes bilbruk kan enklest illustreres som følger: Mens kvinnene i 1980 kjørte én av hver sjettede kilometer var tilsvarende relasjon 1:3,5 i 1995.

Bakgrunn og gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført fra medio mars 1995 til medio mars 1996 på oppdrag fra Samferdselsdepartementet og Vegdirektoratet. 50 000 personbileiere fikk tilsendt en kjøredagbok hvor de skulle føre opp alle turene i en tildelt uke. Undersøkelsen ble rullert over årets samtlige uker og fylker. Opplegget var stort sett tilsvarende både 1987 og 1980 med unntak for at det denne gangen ble nyttet optisk lesning av skjemaene.

Bilens alder

Undersøkelsen i 1995 viser at det har skjedd betydelige endringer i bilbruken etter personbilens alder. Dette er spesielt tydelig for de nyeste bilene (0-4 år) og for biler elleve år og eldre. Sammenlignet med 1987 er den samlede kjørelengden for de yngste bilene nesten halvert, fra 9,9 i 1987 til 5,5 milliarder kilometer i 1995. Også i 1980 var kjørelengden for disse bilene høyere enn i 1995. For personbiler eldre enn ti år er tendensen motsatt. Mens disse bilene stod for en andel på

JAN MONSRUD ved Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk kartlegger nordmenns bilvaner. (Foto: Robert Eik.)

knapt 13 prosent av samlet kjørelengde i 1980, var tilsvarende prosenttall steget til 32 i 1995. Dette tilsvarte 7,3 milliarder kilometer.

Reiseformål

Kjøring til og fra arbeid og til og fra friluftsområde, idretts- og organisasjonsaktivitet og besøk er de to reiseformålene hvor personbilen er mest nyttet. Andelen er relativt konstante i de tre seneste undersøkelsene med henholdsvis 25 og 26 prosent i 1995, eller knapt seks milliarder kilometer for begge formålene. Måler vi transportytelsene i personkilometer i stedet for kjørte kilometer, finner vi at andelen kjøring til og fra arbeid har

falt til 18 prosent, mens kjøring til og fra friluftsområde etc. har økt til 31 prosent. Forklaringen er naturlig nok forskjellen i det gjennomsnittlige personbelegget med henholdsvis 1,2 og 2,1. Det høyeste gjennomsnittlige personbelegget finner vi imidlertid i samband med helge- og feriekjøring med 2,5.

Dette er noen smaksprøver fra en videre analyse av resultatene. Hovedtall fra undersøkelsen ble publisert i Ukens statistikk nr. 26/96.

Mer informasjon:

Jan Monsrud, tlf. 62885407,
e-post: jam@ssb.no

Samboerskap gjør befolkningsstatistikken mer avansert

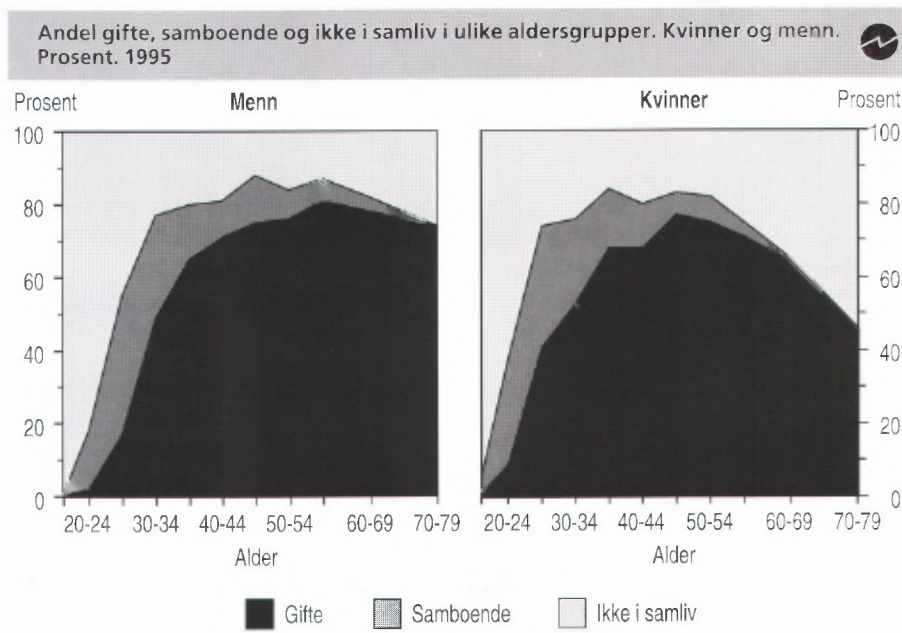
Den løpende befolkningsstatistikken var lenge en god kilde for å belyse utviklingen i familieatferd. Så enkelt er det ikke lenger. Med samboerskapene er det blitt langt vanskeligere å ha en løpende oversikt over parforholdene.

I 1995 valgte i alt 21 700 par å gifte seg. Hvor mange som flyttet sammen og ble samboere, finnes det ikke tall for. Vi vet heller ikke hvor mange samboerpar som flyttet fra hverandre. Av ekteskapene var det 10 400 som ble oppløst ved skilsmisse. Det tilsvarte 11,7 skilsmisser per 1 000 bestående ekteskap mot 12,2 i 1994. Skilsmissetallene fra første halvdel av 1990-årene vitner vel så mye om stabilitet som om fortsatt vekst.

Basert på intervjudata regner vi med at det finnes minst 200 000 samboerpar, det vil si over 400 000 samboere. Fortsatt er det få samboere blant middelaldrende og eldre. Bare 10 prosent av alle samboere er eldre enn 50 år. Langt de fleste middelaldrende og eldre samboere har vært gift tidligere. De tilhører de generasjonene som stiftet familie i en tid hvor samboerskap både var sjeldent og lite akseptabelt.

Samboere med felles barn utgjør i dag 13 prosent av alle barnefamilier. Totalt finnes det 77 000 samboerpar som bor sammen med felles barn. Disse parforholdene er rimeligvis så ekteskapslike at de for mange formål bør utfylle ordinære beskrivelser og analyser av ekteskaps- og skilsmisseutvikling. Veksten i slike samboerforhold vil påvirke både totalt antall ekteskap og skilsmisser og aldersfordelingen på dem som gifter og skiller seg.

Det er imidlertid ikke gitt at alle samboerforhold er så ekteskapslike at de vil ha en direkte effekt på dagens ekteskaps- og skilsmissetall. En del sam-

Kilde: Omnibus 1995.

boerforhold kan det være vel så naturlig å sammenligne med tidligere generasjoners kjæreste- eller forlovelsesperiode. Av jenter som i dag er i slutten av 20-årene, har om lag hver fjerde allerede hatt minst to samboerforhold. Å sidestille alle deres avsluttede samboerforhold med skilsmisser er neppe riktig. En parallell til hva tidligere generasjoner hadde av brutte kjæresteforhold og forlovelser virker på mange måter mer naturlig.

De som i dag gifter seg for første gang, er om lag fem år eldre enn hva brud og brudgom var for et kvart århundre siden. I 1995 var gjennomsnittsalderen 30,0 år for menn og 27,6 år for kvinner. Utviklingen mot senere giftermål forklares langt på vei av at mange har startet som samboere. Hvor mange som før eller senere vil velge å gifte seg, gitt at de fortsatt holder sammen, er usikkert. Mange samboere har giftet seg, men det må i kommende år bli en kraftig oppgang i giftermålshyppigheten i de eldre aldersgruppene dersom det skal kunne kompensere for alle de utsatte ekteskapene. Fra 1994 er det riktig nok registrert en

oppgang i giftermålshyppigheten blant de noe eldre, men noen kraftig oppgang er det foreløpig ikke snakk om.

Langt de fleste samboere er under 35 år og har aldri vært gift. Av dem som er samboere når de er i 40-årsalder, er det imidlertid også forholdsvis mange som aldri har vært gift. Godt og vel halvparten er fortsatt peppermøer og peppersvenner. Det er rimelig å anta at mange av dem som har utsatt giftermålet så lenge, også kan komme til å forbli samboere på livstid.

Mer informasjon:

Turid Noack, tlf. 22 86 48 60,
e-post: tno@ssb.no

Stor etterspørsel etter tall for utenrikshandelen

Utenrikshandelsstatistikken omfatter import og eksport av varer. Den er en viktig kilde for analyse av norsk økonomi og brukes av mange foretak og organisasjoner i deres markedsføring. Det har i 1996 vært stor etterspørsel etter spesialstatistikk for Norges utenrikshandel.

Den viktigste kilden er tolldeklarasjoner som overføres til Statistisk sentralbyrå (SSB) via telelinjer fra Toll- og avgiftsdirektoratet og Tollvesenets informasjonssystem med næringslivet (TVINN). Ideelt sett omfatter statistikken alle deklarasjonene. Næringslivet er en av de største brukergrupper av statistikken, og om lag 1 000 bedrifter og institusjoner abonnerer på utdrag over spesielle produkter og land. En egen heltidsbetjent opplysningstjeneste står til disposisjon for alle kategorier publikum.

Den detaljerte varegrupperingen (lik tolltariffen) er en hovedårsak til populariteten. Bransjeorganisasjoner setter sammen varenumrene i et bransjerelatert spekter og lager selv spesialstatistikker innen sitt næringsområde. Eksportutvalget for fisk (Eff) er en av de mest aktive annenhånds brukerne. Eff mottar via e-post løpende oppdatering av sine databaser, med kopier av eksportstatistikken fra SSB.

Aktualiteten av opplysningene er helt vesentlig. Derfor har vi laget ukesta-

tistikk over noen viktige fiskeprodukter som laks og reke. Tall over alle varepartiene tollekspedert sist uke mottas i SSB førstkommende mandag og publiseres på Internett påfølgende tirsdag, samt i Ukens statistikk. For fiskerinæringen er denne meget raske tilgangen til ny informasjon av meget stor betydning.

Datakvaliteten er en annen stor utfordring, som det er krevende å vedlikeholde og forbedre. Det er svært mange ulike mennesker som tolldeklarerer via TVINN hver dag, og datakvaliteten avhenger av disse menneskenes forståelse, og de maskinelle kontroller og opprettinger i TVINN. SSB har rett til å påvirke innhold og bruken av slike administrative registre for å lage mest mulig korrekt statistikk, men i det daglige virke er slikt arbeid ofte komplisert og tidkrevende. Dette arbeidet overvåkes av en styringsgruppe med representanter for de to institusjonene og følges opp daglig av medlemmene i en arbeidsgruppe.

De administrative tollrutinene som ligger til grunn setter klare definisjoner og avgrensninger på hva opplysningene inneholder. Dette er en hovedårsak til at to lands import/eksport-statistikk ofte ikke viser samsvar når tall sammenlignes. I bilaterale forhandlinger og ved oppfølging av lisens- og kvoteavtaler føles dette problemet med motstridende opplysninger ubehagelig stort. Det er en prioritert oppgave å påvise årsaker til hvorfor slike forskjeller oppstår ved bruk av speilstatistikk mellom to land. Vi arbeidet i 1996 med disse oppgavene gjennom internasjonalt arbeid (Baltikum-prosjektet) i EUs statistiske kontor, EUROSTAT og Nordisk kontaktgruppe, samt ved deltakelse i FNs arbeid med nye, internasjonale anbefalinger for handelsstatistikk.

Merinformasjon:

Hans Kristian Østereng, tlf. 22 86 47 13,
e-post: hko@ssb.no

Terminstatistikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserte i slutten av 1996 for første gang omsetningsstatistikk for detaljhandel etter ny næringsstandard (NACE).

Samtidig ble det for første gang også publisert tall for engroshandel, handel med, vedlikehold og reparasjon av motorkjøretøyer og motorsykler, detaljhandel med drivstoff til motorkjøretøyer og motorsykler (motorkjøretøyer og bensin) og bygge- og anleggsvirksomhet. Statistikken er terminvis og grunnlaget er omsetningsoppgavene som momsplichtige foretak sender til fylkesskattekontorene. Det

vil i første halvår 1997 også bli publisert tall for tjenesteytende næringer. I tillegg til omsetning gir statistikken opplysninger om investeringsavgift og inngående og utgående avgifter.

For næringene detaljhandel og motor-kjøretøyer og bensin gis tall på kommunenivå og helt ned på postnummerområde/gateadresse, dersom det ikke bryter med reglene om konfidensialitet. For de andre næringene gis det foreløpig ikke tall på lavere nivå enn fylke. Omsetningstall for engroshandel vil sammen med prisindeks for engroshandel bli brukt til å beregne volumtall for engroshandelen.

På bakgrunn av denne statistikken utfører vi en mengde oppdrag for ulike brukere. Det er private bedrifter som ønsker å finne ut størrelsen på markedet i mindre geografiske områder, og lokalpressen som er opptatt av handelen i ulike områder og deler av kommuner. Næringskonsulentene rundt omkring i kommuner og fylkeskommuner er også ivrige brukere av denne statistikken. I 1996 ble det utført i underkant av 300 oppdrag.

Merinformasjon:

Solveig Nygårdseter, tlf. 62 88 51 74,
e-post: snl@ssb.no

Elektronisk selvangivelse gir større utvalg og raskere publisering

Innføringen av Datastøttet SelvangivelsesBehandling (DSB) i skatteetaten førte til at selvangivelsen ble tilgjengelig som et totalregister for alle bosatte personer. I tillegg til at det nå er mulig å utarbeide en egen selvangivelsesstatistikk for alle bosatte personer (totaltelling), har dette også fått konsekvenser for de årlige utvalgsundersøkelsene for husholdningene.

Selvangivelsen er den viktigste statistikkilden til inntektsundersøkelsen for husholdninger. Tidligere ble opplysninger fra selvangivelsen hentet inn ved at Statistisk sentralbyrå (SSB) sendte inn skjema til de lokale ligningskontorene, som deretter førte opplysningene fra selvangivelsen over til skjema for de personene som var med i utvalget. Skjemaene ble deretter returnert til SSB, der de siden ble dataregistrert. Dette var en tidkrevende prosess, og for noen av de store ligningskontorene kunne nok dette føre til en del merarbeid. Derfor hadde SSB en avtale med Skattedirekto-

ratet som satte grenser for hvor mange skjemaer som skulle fylles ut hvert år. Dette satte igjen grenser for hvor store husholdningsutvalgene kunne bli.

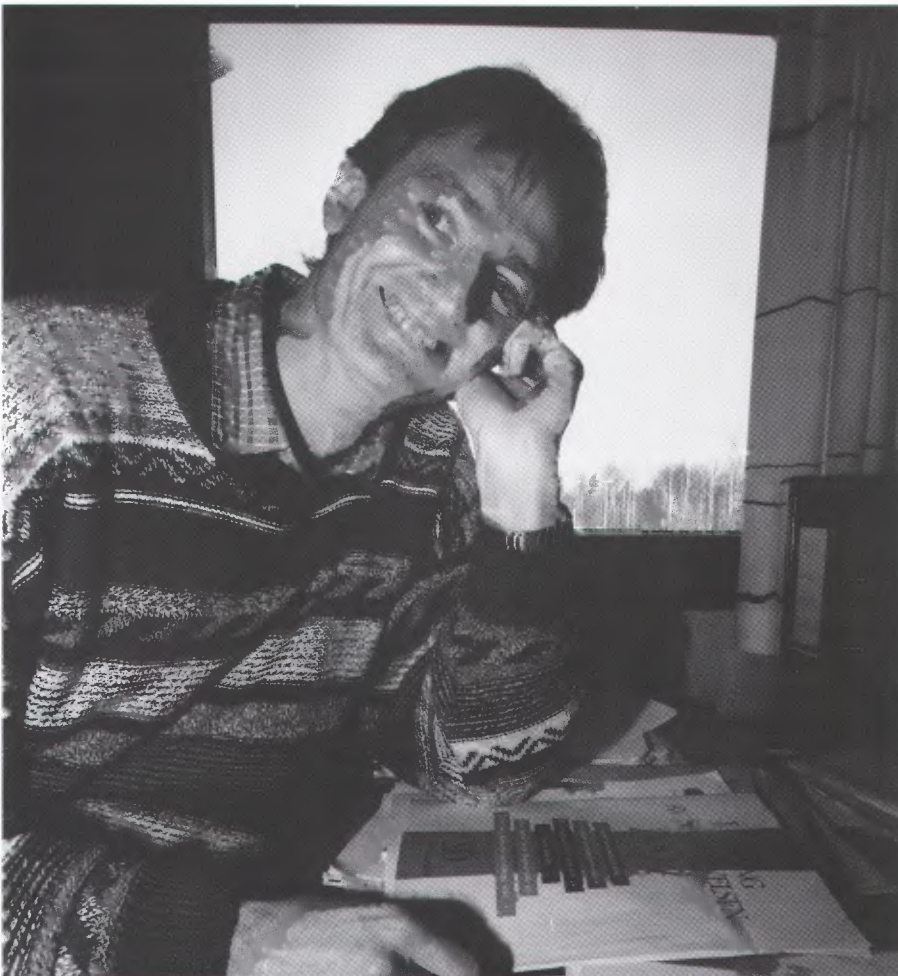
Når selvangivelsen foreligger som et register gjelder ingen av disse begrensningene lenger, siden registeret nå kan kobles direkte mot personene i utvalget. Utvalget til inntekts- og formuesundersøkelsen kunne derfor utvides betraktelig. Utvalget til undersøkelsen for inntektsåret 1994 var for eksempel det største vi har hatt (13 000 husholdninger), etter at

inntektsundersøkelsen ble årlig i 1984. Større utvalg gir sikrere tall og større muligheter til å lage statistikk for mindre grupper av befolkningen. Også i de neste årene vil utvalgene til inntektsundersøkelsen bli store. Blant annet vil den nye temarotende leveårsundersøkelsen inngå i inntektsundersøkelsen.

Raskere publisering

En annen konsekvens er at resultatene fra undersøkelsen kan publiseres raskere. Foreløpige tall fra Inntektsundersøkelsen 1994 ble for eksempel publisert så tidlig som mars 1996, blant annet for å skaffe ferskest mulig tallgrunnlag for Barnefamilieutvalget sitt arbeid. Dette var nesten seks måneder tidligere en det som er vanlig.

Selv om nesten alle inntektsopplysninger nå blir hentet inn fra ulike offentlige registre, blir fremdeles noen opplysninger hentet inn ved hjelp av skjemaer. For selvstendig næringsdrivende blir det i tillegg til selvangivelsen, også innhentet opplysninger fra næringsoppgaver. Disse opplysningene foreligger ennå ikke på edb, men må hentes inn i form av skjema fra ligningskontorene. Disse tilleggsopplysningene blir i inntektsundersøkelsen nytt til å få opplysninger om av- og nedskrivninger, og til å korrigere for ulike næringsinntekter. På sikt er imidlertid planen at også slike opplysninger skal bli tilgjengelige på edb.

ELEKTRONISK selvangivelse fører blant annet til raskere publisering av statistikk. Dette har Jon Epland ved Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk ansvaret for. (Foto: Robert Eik.)

Mer informasjon:

Jon Epland, tlf. 62 88 52 37,
e-post: jep@ssb.no

Samordnede levekårsundersøkelser

I 1995 ble det besluttet å foreta en omlegging av en del av Statistisk sentralbyrås utvalgsundersøkelser. De tidligere utvalgsundersøkelser om levekår, arbeidsliv, helse, boforhold og tidsnytting erstattes av to årlige undersøkelser.

Den ene er en panelundersøkelse med et årlig utvalg på 5 000 personer. Den skal dekke deler av EUs Household Panel Survey. Den andre er en tverrsnittsundersøkelse med et årlig utvalg på 5 000 personer, med temaer som varierer fra år til år, slik at tverrsnittsundersøkelsene over tid dekker alle levekårsområder. Tverrsnittsundersøkelsene gir også mulighet for opptil en halv times intervjuetid finansiert av eksterne brukere, fortrinnsvis spørsmål innen de temaer som den aktuelle undersøkelsen dekker. Undersøkelsene skal utnytte tilgjengelig registerinformasjon. Særlig er dette viktig for panelundersøkelsen.

Det nye systemet av samordnede levekårsundersøkelser ble satt i verk i 1996 med gjennomføring av den første tverrsnittsundersøkelsen på høs-

ten og med planlegging av den første runden av panelundersøkelsene. Planleggingen skjedde på grunnlag av omfattende brukerkontakt. Hele opplegget ble presentert for brukerne på et seminar i april, og planleggingen av den første tverrsnitts- og panelundersøkelsen har foregått i samarbeid med arbeidsgrupper der de viktigste brukerinteressene har vært representert.

Tverrsnittsundersøkelsen i 1996 hadde arbeidsliv og arbeidsmiljø som hovedtema og inneholdt også noen spørsmål om utdanning som er betalt av bedrifter og om barnetilsyn. De første resultatene ble publisert i februar 1997 i Ukens statistikk og vil senere bli noe fylligere presentert på Internett.

Tverrsnittsundersøkelsene vil i 1997 ha boforhold, husholdningsøkonomi, nærmiljø, fritid og ofre for vold som tema, og i 1998 helse og omsorg og sosiale kontakter. I 1999 er planen å gjennomføre en tidsnytingsundersøkelse.

Panelundersøkelsen har som formål å gi forløpsinformasjon om inntekt, utdanning, arbeidsmarked, trygder, bolig og familie. Med unntak av temaet bolig vil en først og fremst hente forløpsinformasjon fra registre. Intervjuet i panelundersøkelsen gir opplysninger om bolig, større formuesgjenstander, arbeid og arbeidsmiljø og om helse.

Mer informasjon:

Arne Andersen, tlf. 22 86 46 71,
e-post: asa@ssb.no

Optisk lesing har gitt mer aktuell varehandelsstatistikk

Bruk av optisk lesing har medført at Statistisk sentralbyrå (SSB) produserte mer varehandelsstatistikk.

Foreløpige tall for detaljhandelen i desember 1996 ble publisert 23. januar. De foreløpige tallene publiseres nesten to uker før de endelige tallene. Det er den optiske lesingen av skjemaene som har gjort det mulig å utarbeide denne statistikken. De foreløpige tallene bygger på noe over 90 prosent av de oppgavene som normalt ligger til grunn for publisering av endelige tall. Datagrunnlaget er ikke like grun-

dig revidert ved publisering av foreløpige tall som ved endelige tall. Foreløpige tall gis følgelig kun for totalen og noen næringshovedgrupper. De foreløpige tallene er produsert i fem måneder, og har vist seg å kun avvike med inntil 0,5 prosent i forhold til endelig tall for totalindeksen.

Foreløpige tall for detaljhandelen er av stor interesse for alle som er interessert i utviklingen av det private konsumet. Rådgivende utvalg for varehandelsstatistikk har flere ganger understreket at aktualitet er særlig viktig for denne statistikken.

De ressursene som er spart ved optisk lesing av detaljomsetningsindeksen er satt inn i utarbeidelse av årsstatistikk for varehandelen. Denne statistikken skal tilfredsstille kravene i EUs statistiske kontor, EUROSTAT, sin forordning for strukturstatistikk. Skjemaene til denne strukturstatistikken er også lest optisk i 1996.

Mer informasjon:

Peder Næs, tlf. 62 88 54 02,
e-post: pns@ssb.no

Utvidet undersøkelse om næringslivets forskning og utvikling

KJETIL KRAGSET (fra venstre), Ole Skorge og Frank Foyn jobber med forsknings- og utviklingsstatistikken. (Foto: Robert Eik.)

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte i 1996 en utvidet undersøkelse om næringslivets Forsknings- og Utviklingsaktivitet (FoU) for året 1995.

Antall bransjeenheter, underoppdeling av foretak, i undersøkelsen var vel 5 000, mot 1 800 enheter forrige gang. Mens vi tidligere dekket olje- og industrivirksomhet, databehandling og teknisk tjenesteyting, omfattet undersøkelsen i 1996 de aller fleste tjenesteytende næringer. I tillegg ble det trukket et større utvalg av mindre bedrifter med ned til ti sysselsatte innenfor industri og enkelte andre næringer. Formålet med utvidelsen var å kartlegge i hvilken grad det foregår FoU-aktivitet i disse gruppene som tradisjonelt ikke har vært dekket av statistikken. I utgangspunktet mente man at den ordinære undersøkelsen gav et godt bilde av den norske FoU-aktiviteten.

Foreløpige resultater for 1995 ble publisert i uke 44/96, mens endelige resultater fra den samlede undersø-

kelsen blir publisert 10. april 1997. Selv om andelen FoU-utførende enheter er mindre og FoU-aktivitet per enhet lavere i disse nye gruppene, er samlet FoU-aktivitet ikke ubetydelig. I tillegg til usikkerheten ved at bare et utvalg er undersøkt, er usikkerheten i materialet sannsynligvis noe større enn for de gruppene som tradisjonelt har vært dekket. Dette skyldes den begrepsmessige forståelsen av hva som er forsknings- og utviklingsvirksomhet.

Definisjonen av FoU er kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap og å bruke denne kunnskapen til å finne nye anvendelser. Hovedkriteriet er at FoU skal inneholde et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet. Spesielt innen tjenesteytende virksomhet kan vurderingen av hva som er og hva som ikke er FoU, være vanskelig å avgrense. Eksempler kan være utvikling av nye banktjenester som i og for seg bygger på eksisterende teknologi, men det kreves utviklingsarbeid i form av blant annet

programmering. Ofte kan det være snakk om betydelige beløp.

Undersøkelsen ble også utvidet med noen andre spørsmål om foretakets innovative virksomhet; om foretaket har tatt i bruk nye produksjonsprosesser eller introdusert nye produkter på markedet som nødvendigvis ikke er initiert av foretakets FoU-virksomhet. For tjenesteytende virksomhet må dette nærmest karakteriseres som en pilotstudie. Vi ønsket å teste ut om denne typen spørsmål fungerer for denne sektoren som et ledd i en ny innovasjonsundersøkelse SSB planlegger å gjennomføre tidlig i 1998. Denne vil være nært knyttet opp til EUs store innovasjonsundersøkelse som de fleste EU-land gjennomfører i 1997.

Skjema for undersøkelsen ble utformet med sikte på optisk lesning. Teknisk har dette stort sett fungert bra og gitt mer effektive produksjonsrutiner.

Mer informasjon:

Frank Foyn, tlf. 22 86 47 58,
e-post: frf@ssb.no

Samarbeid om register-etablering

Sammenlignet med personstatistikken må den økonomiske statistikken i større grad baseres på datainnhenting ved bruk av skjema. Samtidig er oppgavebyrden en utfordring for bedrifter og foretak. Statistisk sentralbyrå (SSB) har i 1996, i samarbeid med andre institusjoner, arbeidet aktivt for etablering av nye administrative registre som kan styrke den økonomiske statistikken og gi grunnlag for å redusere skjemabruken.

En prosjektrapport om etablering av en regnskapsdatabase i Brønnøysund ble i april 1996 oversendt Finansdepartementet. Rapporten var basert på et prosjektarbeid igangsatt av departementet og ledet av SSB, med deltaking fra Norges Bank, Brønnøysundregistrene, Kredittilsynet og Skattedirektoratet. Rapporten anbefalte etablering av en offentlig regnskapsdatabase tilknyttet Brønnøysundregistrene, basert på opplysninger i foretakenes årsoppgjør. I rapporten ble det blant annet gjort rede for bruken av basen til statistikk innenfor nasjonalregnskap, generell regnskapsstatistikk og næringsstatistikk, og nytten av

basen for andre brukere og institusjoner ble også beskrevet.

Den videre planlegging av elektroniske løsninger for innsending av foretakenes årsoppgjør ble fra høsten 1996 samordnet med Skattedirektoratets arbeid i SLN-prosjektet (System for ligning av næringsdrivende) der SSB også deltar.

SSB startet i 1996 i denne forbindelse også en vurdering av bruken av de registre som om noen år vil kunne bli bygd opp i Skattedirektoratet på grunnlag av elektronisk innsendte skatte- og regnskapsoppgaver fra næringsdrivende.

Registrene vil ytterligere styrke statistikkområdene nevnt over, og gi grunnlag for ny statistikk og analyse.

På områder som i dag er dekket av utvalgsundersøkelser vil registerdata gi grunnlag for mer pålitelig og mer detaljert statistikk. Effektivisering av datainnsendingen gjennom elektroniske løsninger kan også gi grunnlag for aktualitetsforbedringer av statistikken.

Mer informasjon:

Bjørn Bleskestad, tlf. 22 86 45 11,
e-post: bbl@ssb.no

Ny regionaldatabase

Høsten 1995 startet Statistisk sentralbyrå (SSB) arbeidet med å utvikle en ny regionaldatabase (RD) med bruk av ny teknologi. Høsten 1997 vil et bredt spekter av regional statistikk bli gjort direkte og elektronisk tilgjengelig for ansatte i SSB og for eksterne kunder ved hjelp av blant annet Internett-teknologi.

Desentraliseringen av ansvaret for tjenesteyting på flere og flere av «velferdsstatens» oppgaver til kommuner og fylkeskommuner har medført økende interesse for regional statistikk. I forbindelse med folketellingene har SSB utviklet og videreført statistikk på grunnkrets nivå. Mange andre regionale inndelinger er etter spurt, blant annet handelsdistrikter, postnumre og tettsteder. RD vil bli SSBs hovedkanal i formidlingen av regional statistikk i forbindelse med FoB2000 og i KOSTRA (KOMMune - STAT - Rapportering).

RD er så langt resultatet av et intenst nybrottsarbeid innen bruk av Oracle og Powerbuilder. Før programmererne kunne slippes løs, forfattet en bredt sammensatt prosjektgruppe kravspesifikasjonen for RD. Mange av SSBs fagseksjoner er involvert i dette arbeidet.

RD skal i løpet av 1997 bli et hovedverktøy for tverrfaglig formidling av regional statistikk etter kundeforespørsel. Videre skal RD brukes til papirbasert formidling, primært Nordisk CD-rom og Regionalstatistikk-hefte-

ne. Innlastingsrutiner og konfidensialitetskrav skal ivaretas og løsninger er allerede programmert.

I RD kan fagspesialisten kunne dokumentere data gjennom fotnoter på alle nivå, og dermed tilføre data nødvendig informasjonsverdi. 1997 vil bli brukt til å sikre både funksjonaliteten og datainnholdet i RD før den kan gå over i en driftsfase.

Mer informasjon:

Claude Courbat, tlf. 22 86 48 96,
e-post: clc@ssb.no

Offentlig sektor i Enhetsregisteret

Arbeidet med gjennomgang av offentlig sektor i Enhetsregisteret (ER) startet sommeren 1994 og vil være slutført i løpet av 1. halvår 1997.

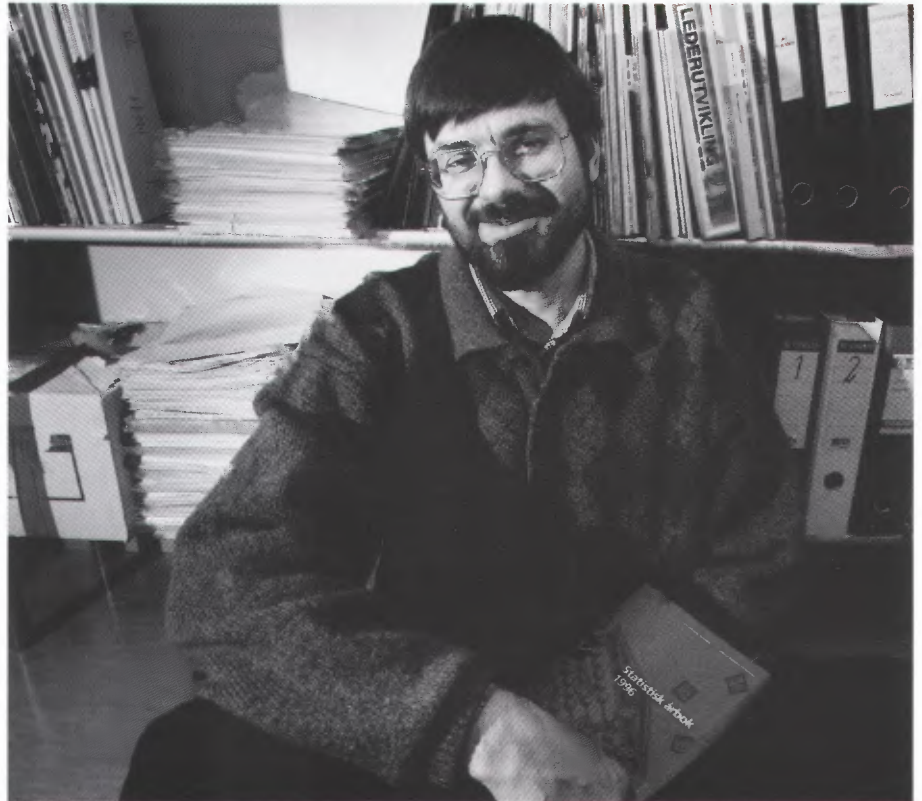
Som offentlig sektor regnes de offentlige forvaltningsorgan - staten, fylkeskommunene og kommunene - med de underliggende enheter som *ikke* er egne selvstendige juridiske enheter. Offentlig eide juridiske enheter, som AS, registreres etter reglene for privat sektor.

I privat sektor er det et hovedprinsipp at enhetene skal registreres i to nivåer - institusjonelt eller juridisk nivå og funksjonelt nivå (bedrift). I offentlig sektor passer en slik inndeling dårlig. Her har det vært nødvendig å etablere et nivå av enheter mellom de juridiske enhetene og bedriftene - organisasjonsleddsnivået.

I staten vil det være organisasjonsledd som statsetater, statlige forvaltningsorgan, fond, faste råd, institusjoner, direktorater, regionale og faglige avdelinger. I kommuner og fylkeskommuner kan det være kommunale og interkommunale særbedrifter, sentrale staber, regionale og faglige avdelinger, institusjoner og interkommunale forvaltningsenheter.

De juridiske enhetene i offentlig sektor er registrert med ulike enhetstyper for staten, ved departementene, kommunene og fylkeskommunene.

De funksjonelle enhetene, bedriftene, inndeles etter adresse og næringskode. Dette innebærer at arbeidssteder hvor det foregår virksomhet innen ulike næringsgrupper vil bli delt opp i flere bedrifter. Dette forutsetter likevel at den sekundære virksomheten er av vesentlig størrelse, det vil si at tre til fem personer er sysselsatt med slik virksomhet. Prinsippene innebærer at det vil kunne finnes flere bedrifter med samme næringskode i samme

KJELL LORENTZEN ved Seksjon for bedriftsregister arbeider med offentlig sektor i Enhetsregisteret. (Foto: Robert Eik.)

kommune. Administrative kontorer ved samme organisasjonsledd i samme kommune skilles likevel som hovedregel ikke fra hverandre selv om de holder til på ulike adresser. Ambulerende virksomhet registreres samlet på den adressen virksomheten administreres fra.

Disse prinsippene er felles for offentlig sektor og privat sektor. Kompleksiteten i deler av offentlig sektor, særlig i den kommunale forvaltningen og tjenesteproduksjonen, gjør at det er utarbeidet en omfattende oversikt over hvordan disse hovedprinsippene skal praktiseres innenfor ulike deler av den kommunale virksomheten.

Hovedoppgaven ved registrering av offentlig sektor i ER har bestått i samordning av de tilknyttede registre, særlig Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF), Arbeidsgiverregisteret (AA-reg.) og Merverdiavgiftsmanntallet (MVA). Arbeidet med samordning av

AA-reg. og BoF har medført endringer i enheter i begge registre. I tillegg vil endringer i arbeidsgiverenhetene føre til endringer for arbeidsgivernes rapportering av arbeidstakere på disse enhetene.

For å gjennomføre denne samordningen, og sikre en mest mulig korrekt registrering i samsvar med prinsippene, ble det etablert kontakt med alle juridiske enheter innen offentlig sektor. Det er oppnevnt kontaktpersoner i alle departementene og fylkeskommunene. Etter en første rydding i BoF ble innholdet i dette registeret sendt ut til enhetene for kontroll av enhetsinndeling og registeropplysninger, som navn og adresse. Etter registrering av de nye opplysningene, ble de nye enhetene og korrekte opplysninger om gamle enheter lagt inn i ER. Deretter er innholdet i ER sendt ut for sluttkontroll og med melding om å ta Ny struktur for offentlig sektor i bruk.

Data til studier av trygdeforløp

Avdeling for personstatistikk ved Statistisk sentralbyrå (SSB) er i gang med å bygge opp en database med opplysninger som vil være velegnet for analyse av mange aktuelle velferdspolitiske problemstillinger. Dataene vil blant annet kunne bli nytt til å belyse «vandringer» mellom ulike trygdeordninger og til å studere gjennomføringen av arbeidslinjen i velferdspolitikken.

Databasen er en forløpsdatabase. Basen går under benevnelsen Trygd-FoB-historie og inneholder opplysninger for hele befolkningen. Data-grunnlaget er opplysninger fra mange administrative og statistiske registre for perioden 1992-2000.

Person er enhet for alle opplysningene i Trygd-FoB-historie. Det er videre lagt inn opplysninger i databasen som gjør det mulig å knytte sammen opplysninger for alle personer som hører

til samme familie. Dataene er hentet fra SSB, Rikstrygdeverket og Arbeidsdirektoratet. De viktigste typer data som inngår i basen er demografidata, trygdedata, utdanningsdata, sosialhjelpdata, sysselsettingsdata og arbeidssøkerdata. Det blir også vurdert å ta inn inntekts- og formuesopplysninger.

Stort utviklingsarbeid

Oppbyggingen av databasen representerer et stort utviklingsarbeid, og prosjektets størrelse og vanskelighetsgrad byr på mange utfordringer både statistikkfaglig og edb-faglig. Arbeidet består i spesifisering, kontroll og dokumentasjon av data fra mange, faglig sett, svært ulike statistikkområder. En annen vesentlig del av arbeidet består i å organisere dataene slik at det er mulig å følge tidsforløpet for de kjennemerkene som det er opplysninger om i basen. Som databaseløsning er det valgt en Oracle-database.

Trygd-FoB-historie kan ses på som en videreutvikling av prosjektet Kirut,

som eies av Sosial- og helsedepartementet. Det er likevel en del forskjeller mellom disse to prosjektene. Forskjellen er at Trygd-FoB-historie har en dekningsgrad på 100 prosent mot et 10-prosentsutvalg i Kirut. «Forløpsdatastrukturen» er også utviklet i større grad i Trygd-FoB-historie enn i Kirut.

Ekstern støtte

I 1996 ble det nedsatt en styringsgruppe for prosjektet. Gruppen består av representanter fra Sosial- og helsedepartementet, Finansdepartementet, Rikstrygdeverket, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, Arbeidsdirektoratet og SSB. Til prosjektet er det også knyttet en referansegruppe med sterk ekstern representasjon. Prosjektet er delvis eksternt finansiert ved midler fra Sosial- og helsedepartementet.

Mer informasjon:

Grete Dahl, tlf. 22 86 46 38,
e-post: gda@ssb.no

I 1996 ble arbeidet med fylkeskommunene på det nærmeste sluttført. 98 prosent av kommunene er ferdig gjennomgått. Ved årsskiftet manglet tilbakemelding fra ni kommuner, og rettinger i ER for 26 prosent av kommunene. Av 20 juridiske enheter under staten, var seks ferdig rettet i ER og BoF. For de øvrige juridiske enhetene er hovedjobben gjort i 1996. Bare for tre departementer (Forsvarsdepartementet, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Samferdselsdepartementet) gjenstår større saksområder.

Arbeidet med offentlig sektor i ER har vært organisert som et prosjekt innen Seksjon for bedriftsregister i Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon:

Kjell Lorentzen, tlf. 62 88 55 01,
e-post: kjl@ssb.no

GRETE DAHL ved Seksjon for levkårsstatistikk jobber med databasen Trygd-FoB-historie. (Foto: Robert Eik.)

MOSART som hjelpemiddel

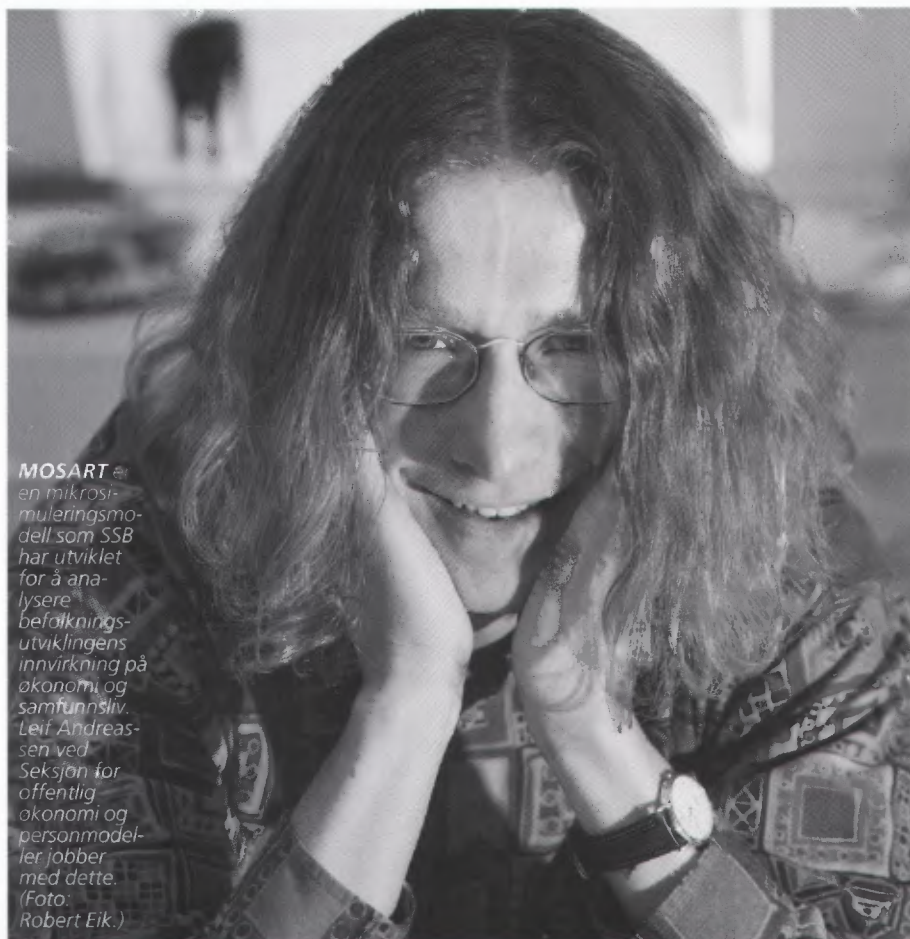
Befolkningsutviklingen har viktige implikasjoner for økonomi og samfunnsliv. Endringer i befolkningen vil blant annet ha betydning for hvor mange personer som ønsker å arbeide, tilgang på utdannet arbeidskraft og forløpet til framtidige utbetalinger fra folketrygden. Som et hjelpemiddel til å analysere slike spørsmål har Statistisk sentralbyrå (SSB) i løpet av de siste årene utviklet mikrosimuleringsmodellen MOSART.

En mikrosimuleringsmodell som MOSART tar det utgangspunkt i et utvalg av befolkningen, hvor hvert individs framtidige livsløp simuleres. Utvalget som brukes i MOSART omfatter 12 prosent av den norske befolkning i årene 1967-1993, men hver enkelt beregning omfatter normalt bare 1 prosent av befolkningen. Dette grunnlagsmaterialet utgjør en meget detaljert datakilde med blant annet fullstendige pensjonspoengrekker, samt forløpsdata for fødsler, utdanning og trygd. Simuleringen skjer ved at modellen trekker om en rekke begivenheter inntreffer for det enkelte individ i løpet av et år.

Begivenhetene som simuleres i MOSART er død, fødsler, giftermål og samboerskap, husholdsdanning og -oppsplitting, skilsmisse og oppløsning av samboerforhold, skolegang, uførepensjonering og deltakelse i arbeidsstyrken. I tillegg simuleres arbeidsinntekt, og det beregnes pensjonsrettigheter og utbetalinger fra folketrygden.

Sannsynligheten for at en begivenhet skal inntreffe vil avhenge av individkjennetegn som kjønn, alder og utdanning. Slike sannsynligheter kalles ofte overgangssannsynligheter fordi de beskriver overganger fra en tilstand til en annen. Basisframskrivningen nytter overgangssannsynligheter som stort sett er tallfestet på grunnlag av dagens observerte overganger, noe som innebærer en antakelse om at folk i framtiden vil oppføre seg omtrent slik de gjør i dag. Modellen brukes også til å se på konsekvensene av atferden endrer seg. Det er for eksempel vanlig å se på konsekvensene av at man i framtiden vil få usedvanlig høy eller lav fruktbarhet.

I den senere tid har MOSART blitt mye brukt til å se på konsekvensene av antall eldre vil utgjøre en økende

MOSART er en mikrosimuleringsmodell som SSB har utviklet for å analysere befolkningsutviklingens innvirkning på økonomi og samfunnsliv. Leif Andreassen ved Seksjon for offentlig økonomi og personmodeller jobber med dette. (Foto: Robert Eik.)

andel av befolkningen de nærmeste 50 årene. Bakgrunnen for dette er at modellen antyder at forholdstallet mellom samlede pensjonsutgifter og samlede lønnsinntekter vil stige kraftig etter år 2010. I en ugunstig situasjon med et svakt arbeidsmarked og en sterk aldring av befolkningen vil folketrygdens pensjonsutgifter som andel av samlede lønnsinntekter kunne mer enn dobles mot midten av neste århundre. I forbindelse med regjeringens arbeid med langtidsprogrammet for 1998-2001, har MOSART blitt brukt til å se på hvordan den framtidige skattebelastningen knyttet til folketrygdens pensjonsutbetalinger avhenger av folketrygdens regler. Det er blitt gjort analyser av konsekvensene av å gjøre endringer i besteårs-regelen, antall mulige poengår, arv av

pensjonsrettigheter og opptjening av omsorgspoeng.

I 1997 vil MOSART blant annet bli brukt av et utvalg som skal utrede fondskonstruksjoner for folketrygden. Spesielt viktig i denne forbindelse vil det være å se på fordelingsvirkningene av forskjellige forslag. Modellen er spesielt velegnet til slike fordelingsanalyser fordi den tar utgangspunkt i og framskriver data på individnivå.

Mer informasjon:

Leif Andreassen, tlf. 2286 4847,
e-post: lan@ssb.no

Synkende driftsutgifter – reduserte investeringer – mer til lønn

Aktivitetsnivået i 1996 lå samlet sett på omtrent samme nivå som i 1995 når man tar hensyn til pris- og lønnsstigningen. De samlede lønnsutgiftene økte med om lag 13 millioner kroner fra 1995 til 1996. I tillegg til den alminnelige lønnsveksten skyldes dette økt oppdragsvirksomhet, økt bruk av vikarer og færre ledige stillinger enn i 1995.

Det samlede driftsresultatet ble betydelig bedre enn budsjettet, det vil si et overskudd på 5,8 millioner kroner mot et budsjettet overskudd på 2,5 millioner kroner. Driftsresultatet ble bedre enn budsjettet både for statsoppdraget og for markedsoppdraget. I 1996 var det et betydelig mindre forbruk av investeringsmidler enn planlagt.

Overføringene under statsoppdraget har i flere år blitt kraftig redusert. Fra 1995 til 1996 er det imidlertid en økning slik at overføringen til 1997 er vel 4,5 millioner kroner. For 1997 kan det derfor planlegges med et negativt driftsresultat slik at overføringene til 1998 blir redusert til om lag 2,0 millioner kroner. Det vises til nærmere redegjørelse for budsjett og arbeidsplan for 1997 i egen virksomhetsplan.

Oppdragsvirksomhetens andel er økende og gikk med overskudd

Etter to år med underskudd, gikk oppdragsvirksomheten med overskudd i 1996. Det akkumulerte underskuddet er dermed omtrent borte. Dette skyldes både nye priser for SSBs oppdrag (prisene er justert opp slik at det er full utgiftsdekning både for støttefunksjoner og infrastruktur) og reduksjon i utestående fordringer. I 1997 er det også budsjettet med et overskudd. Fra 1995 til 1996 økte opp-

dragsandelen fra om lag 21 til 22 prosent regnet i forhold til SSBs samlede inntekter.

Synkende driftsutgifter

Nivået for SSBs driftsutgifter er synkende. De samlede driftsutgifter i 1996 var 111,9 millioner kroner mot 113,7 millioner kroner i 1995. Både når det gjelder edb-, porto- og telefonutgifter har det vært nedgang over flere år. Trykningsutgiftene viser også nedgang, men denne oppveies delvis av en økning i utgiftene til SSBs kopisenter, se note 5 og 9 til regnskapet. Selv om nivået på driftsutgiftene er synkende, øker enkelte utgiftsarter som for eksempel utgiftene til drift av bygningene. Dette skyldes økt behov for kontorer, blant annet til folke- og bolig tellingen i år 2000 og for den økte oppdragsvirksomheten.

Investeringer

Investeringene i 1996 var lavere enn i 1995. Dette skyldes særlig at planlagte investeringer i forbindelse med teknologiskiftet, blant annet nye masselagerløsninger, ikke er foretatt og at en del andre større investeringer er forskjøvet til 1997. I 1997 planlegges betydelige investeringer i nye nettverksløsninger, større servere med mer, se note 13 til regnskapet.

Tabeller på de neste sidene

Årsregnskap. 1 000 kroner

	Regnskap 1995	Budsjett 1996	Regnskap 1996	Budsjett 1997
Inntekter ¹	324 216	334 180	341 356	351 564
Refusjoner	3 197	0	5 329	0
Sum inntekter	327 413	334 180	346 685	351 564
Utgifter	331 064	331 623	340 907	353 114
Driftsresultat²	-3 651	2 557	5 778	-1 550
Overføringer fra året før ³	2 062	-1 589	-1 435	4 343
Overføringer til neste år	-1 589	968	4 343	2 793
Utgifter i alt	331 064	331 623	340 907	353 114
Lønnsutgifter ⁴	216 294	217 943	229 026	238 500
Driftsutgifter	114 770	113 680	111 881	114 614
Maskiner, inventar, utstyr	9 641	7 959	9 688	8 976
Forbruksmateriell	5 245	5 225	4 982	4 948
Reiseutgifter m.m.	12 550	10 659	12 941	13 024
Diverse edb-utgifter	15 635	16 265	14 638	14 579
Trykningsutgifter ⁵	8 997	8 382	6 755	8 022
Porto ⁶	7 229	7 700	5 951	6 304
Telefonutgifter ⁷	5 048	5 323	4 434	4 196
EØS-kontingent ⁸	8 265	8 900	8 438	7 000
Sakkyndig bistand	3 903	3 521	3 562	3 704
Bibliotek	853	925	917	990
Bygningers drift/lokalleie ⁹	32 263	32 360	31 908	34 160
Diverse driftsutgifter ¹⁰	5 141	6 461	7 667	8 711

Noter til tabellene

¹ I årsmeldingen for 1995 inneholder tallene i tabellen «SSB drift totalt» også investeringsmidlene. Ved sammenligning av tabellen «Årsregnskap» for 1996 med tilsvarende for 1995, må tallene i tabellen over investeringsmidlene legges til.

² SSB fører et bevilgningsregnskap etter kontantprinsippet. Dette betyr at regnskapet bare viser inntekter og utgifter som til enhver tid er ført på konto. Staten fører på den annen side de fleste inntekter og utgifter via reskontro (dvs. et register over leverandører/kunder med oversikt over fordringer/tilgodehavende) slik at regnskapstallet etter kontantprinsippet kan suppleres med disse opplysningene. Når det gjelder oppdragsvirksomheten for 1996 viser reskontroopplysningene at fordringene per januar 1996 var redusert med ca. 5,3 millioner kroner i forhold til januar 1995. Dette er hovedgrunnen til at markedsoppdraget viser et overskudd på 4,3 millioner kroner i 1996.

Det samlede driftsresultatet for 1996 kan spesifiseres slik:

Statsoppdraget	kr 1 449 000
Markedsoppdraget	« 4 329 000
Sum	kr 5 778 000

³ Overføringene fra 1995 til 1996 skulle ifølge SSBs regnskap være 2 878 000 kroner under statsoppdraget. Finansdepartementet har imidlertid på bakgrunn av det offisielle statsregnskapet økt overføringene med 154 000 kroner slik at den samlede overføring under statsoppdraget til SSB ble 3 032 000 kroner.

⁴ Lønnsutgiftene økte med 12,7 millioner fra 1995 til 1996. Økningen under statsoppdraget er 11,3 millioner kroner. I tillegg til den alminnelige lønnsveksten, skyldes økningen bl.a. at det i 1995 var betydelig flere ledige stillinger enn i 1996, og at refusjon av fødsels-penger i større grad enn i 1995, ble brukt til å finansiere vikarer. Det kan også nevnes at SSB har utestående fordringer på 1,4 millioner kroner i EFTA (refusjon for lønnsutgifter).

⁵ Trykningsutgiftene er redusert fra 9 millioner til 6,8 millioner kroner fra 1995 til 1996. Nedgangen oppveies delvis av tilsvarende økte utgifter ved SSBs interne kopisenter som følge av at en økende andel av SSBs publikasjoner trykkes internt.

⁶ Portoutgiftene har blitt redusert gjennom flere år. Dette skyldes i første rekke et målbevisst arbeid for å få gunstigere avtaler med Postverket.

⁷ Telefonutgiftene er blitt redusert gjennom flere år. Dette skyldes både takstreduksjoner og reduserte avgifter for SSBs sambandsløsninger.

⁸ EØS-kontingenten lå omtrent på samme nivå i 1996 som i 1995.

⁹ Økningen under denne posten skyldes både økt oppdragsvirksomhet og økt behov for

Årsregnskap statsoppdraget. 1 000 kroner

	Regnskap 1995	Budsjett 1996	Regnskap 1996	Budsjett 1997
Inntekter (statsbevilgning)	257 400	262 600	265 900	271 700
Refusjoner	3 197	0	5 329	0
Sum inntekter	260 597	262 600	271 229	271 700
Utgifter	260 284	263 543	269 780	274 339
Driftsresultat²	313	-943	1 449	-2 639
Overføringer fra året før år ³	4 465	2 878	3 032	4 481
Overføring til markedsoppdraget	-1 900			
Overføringer til neste år	2 878	1 935	4 481	1 842
Utgifter i alt¹¹	260 284	263 543	269 780	274 339
Lønnsutgifter ⁴	167 166	171 692	178 489	183 166
Driftsutgifter	93 118	91 851	91 291	91 173
Maskiner, inventar, utstyr	6 664	4 959	8 125	6 502
Forbruksmateriell	4 360	4 475	4 892	4 712
Reiseutgifter m.m.	9 070	7 659	9 046	10 330
Diverse edb-utgifter	15 216	15 865	14 246	14 529
Trykningsutgifter	3 003	2 582	2 408	2 277
Porto	5 800	6 700	4 518	5 070
Telefon m.m.	3 719	5 323	4 180	4 196
EØS-kontingent	8 265	8 900	8 438	7 000
Sakkyndig bistand	2 130	2 521	1 998	2 864
Bibliotek	853	925	917	990
Bygningers drift/lokalleie	29 265	25 960	25 407	26 680
Diverse driftsutgifter	4 773	5 982	7 116	6 023

kontorlokaler som følge av folke- og boligtellinger i år 2000.

¹⁰ Posten diverse driftsutgifter har økt fra 5,1 millioner kroner i 1995 til 7,7 millioner kroner i 1996. En nærmere spesifikasjon av utgiftene i 1995 og 1996 viser følgende:

	Kroner	
	1995	1996
Konferanseutgifter, påskjønnelser og representasjon	705 000	1 169 000
Kunngjøringer	617 000	1 144 000
Vedlikehold, drift av		
Kopisenter, mask. mv.	2 134 000	3 008 000
Diverse vedl. arb.	315 000	348 000
Transporttjenester	180 000	269 000
Diverse kontortjenester	1 190 000	1 729 000
Sum	5 141 000	7 667 000

¹¹ Det er vedtatt at SSB i årene 1997-2002 skal gjennomføre en folke- og bolig telling. Den samlede kostnadsrammen for tellingene er 76,1 millioner kroner (1997-kroner). Denne rammen fordeler seg slik:

Folketelling	kr 42 400 000
Boligtelling	« 33 700 000
Sum	kr 76 100 000

I budsjettet for 1997 er det innarbeidet 6,0 mill kroner til dette formålet under statsoppdraget. I tillegg ble det bevilget 2,8 millioner kroner i 1995 og 4,2 millioner kroner i 1996 til utredninger mv. som grunnlag for tellingene.

Til arbeidet med EØS ble det i 1996 avsatt 21,7 millioner kroner under statsoppdraget. Utgiftene i 1997 er fordelt slik:

Lønnsutgifter	kr 6 500 000
Kontingent m.m.	« 8 900 000
Reiseutgifter	« 1 600 000
Diverse driftsutgifter	« 4 700 000
Sum	kr 21 700 000

¹² Økningen i oppdragsinntektene fra 1995 til 1996 er på 15 prosent. Dette skyldes økt etter-spørsmål etter markedsoppdrag og reduksjon i utestående fordringer.

¹³ Det relativt lave investeringsnivået i 1996 skyldes i første rekke at planlagte investeringer i forbindelse med teknologiskiftet, bl.a. nye masselagerløsninger, er utsatt på grunn av at teknologien ikke har virket etter forutsetningene. I tillegg er investeringer både i ny nettverks-teknologi, servere, utviklingsverktøy også utsatt. Det meste av disse investeringene planlegges gjennomført i 1997.

Årsregnskap markedsoppdraget. 1 000 kroner

	Regnskap 1995	Budsjett 1996	Regnskap 1996	Budsjett 1997
Inntekter i alt	66 816	71 580	75 456	79 864
Salg og publisering	6 995	6 400	6 773	6 400
Oppdrag ¹²	59 821	65 180	68 683	73 464
Sum inntekter	66 816	71 580	75 456	79 864
Utgifter	70 780	68 080	71 127	78 775
Driftsresultat²	-3 964	3 500	4 329	1 089
Overføringer fra året før	-2 403	-4 467	-4 467	-138
Overføring fra statsoppdraget	1 900			
Overføringer til neste år	-4 467	-967	-138	951
Utgifter i alt	70 780	68 080	71 127	78 775
Lønnsutgifter ⁴	49 128	46 251	50 537	55 334
Driftsutgifter	21 652	21 829	20 590	23 441
Maskiner, inventar, utstyr	2 977	3 000	1 563	2 474
Forbruksmateriell	885	750	90	236
Reiseutgifter m.m.	3 480	3 000	3 895	2 694
Diverse edb-utgifter	419	400	392	50
Trykningsutgifter	5 994	5 800	4 347	5 745
Porto	1 429	1 000	1 433	1 234
Telefonutgifter	1 329		254	
Sakkyndig bistand	1 773	1 000	1 564	840
Bygningers drift/lokalleie	2 998	6 400	6 501	7 480
Diverse driftsutgifter	368	479	551	2688

Større nyanskaffelser. 1 000 kroner

	Regnskap 1995	Budsjett 1996	Regnskap 1996	Budsjett 1997
Statsbevilgning	7 300	7 300	7 300	7 300
Utgifter¹³	7 501	9 367	3 680	11 270
Ubrukte midler	-201	-2 067	3 620	-3 970
Overføringer fra året før	2 460	2 259	2 259	5 879
Overføringer til neste år	2 259	192	5 879	1 909

Offentlig sektor-programmet

Arbeidet med å forbedre statistikken for offentlig sektor ble i 1996 videreført med KOSTRA-prosjektet og publisering og kvalitetssikring av data.

KOSTRA (KOMMune-STat-RAPportering) er rapportering av data om kommunaløkonomi og tjenesteproduksjon. Statistisk sentralbyrå (SSB) har hatt ansvaret for å gjennomføre et pilotprosjekt for å få bedre samordning og integrering av økonomi- og tjenesteproduksjonsdata fra kommunal forvaltning. En ny kontoplan for tjenestemrådene undervisning og helsevern, sosiale tjenester, pleie og omsorg sammen med en betydelig utvidet artsspesifisering er utprøvd med tertialvis rapportering fra fire forsøkskommuner. Kommunene er Porsanger, Rindal, Frogn og Fredrikstad.

Evaluering

Tjenesterapportering fra kommunene til staten, som inneholder over 20 skjemaer som i dag sendes SSB, er integrert med regnskapsrapporteringen. På grunnlag av denne innrapporteringen er det utarbeidet nøkkeltall for dekningsgrader, produktivitet og kommunenes prioriteringer som sam-

les i faktaark til bruk både i kommunene, til statlig styring og til statistikkformål. Pilotprosjektet er nå under evaluering og innen utgangen av april 1997 vil SSB i samarbeid med Statskonsult utarbeide en rapport som viser sterke og svake sider ved prosjektet samt fremmer forslag til det videre arbeid med KOSTRA.

Regnskapskontoplan

KOSTRA-pilot vil bli videreført i 1997 med de samme forsøkskommunene, men med en fullstendig regnskapskontoplan. SSB har videre påtatt seg prosjektlederansvaret for å drive prosjektet fram til full-skala drift. Anslagsvis kan dette skje tidligst i år 2001. Sentrale forutsetninger for at SSB skal overta ansvaret er at ekstrakostnadene som påløper i SSB blir dekket, og at innholdet i tilbakeføringen av data til kommunene i hovedsak skal være statistikk. I tillegg er forutsetningen at det snarest settes i gang med revisjon av både regnskapsforskriftene og de forskrifter og lovregler som ligger til grunn for tjenesterapporteringen fra kommunene til staten.

Publisering og kvalitetssikring

Publikasjonen «Offentlig sektor i Norge. Strukturelle hovedtrekk og utvikling i perioden 1988-1994» blir utgitt i

serien Rapporter 96/7. Det er satt i gang arbeid med revisjon av NOS-publikasjonen «Struktur tall for kommunenes økonomi» som har blitt utgitt årlig i over 20 år. Arbeidet vil bygge på de erfaringer vi har med denne publikasjonen, ønsker fra kommunene, arbeidet med KOSTRA og arbeidet med styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene - HJULET. Formålet med publikasjonen vil først og fremst være å skaffe bedre og mer sammenlignbare nøkkeltall for styringsformål til bruk både i kommunene og i staten. Dette forutsetter mer omfattende kontroller og revisjon av kommuneregnskapstallene og utarbeiding av opplegg for å kunne trekke inn bedrifter med særregnskaper og interkommunal virksomhet i tallmaterialet for den enkelte kommune. Som et ledd i dette arbeidet, ble det på grunnlag av regnskapene for 1995 og befolkningsstatistikk utarbeidet «Faktaark for kommunenes økonomi». Faktaarket ble sendt alle landets kommuner og inneholder enkelte nøkkeltall for den enkelte kommune sammenlignet med gjennomsnittstall for den tilhørende kommunegruppe, fylket og for landet.

Mer informasjon:

Paal Sand, tlf. 22 86 45 55, e-post: pos@ssb.no og Svein Ballo, tlf. 22 86 45 22, e-post: sba@ssb.no

Nytt edb-system for oversikter av statistiske standarder

Statistisk sentralbyrå (SSB) har i mange år slitt med å få til et enkelt edb-basert system som kan gi sentrale oversikter over hva som finnes av statistiske standarder. I tillegg har det manglet gode oversikter over de forvaltningsorganer SSB samarbeider med i oppfølging av statistikkloven. Dette finnes nå.

Systemet som ble tatt i bruk høsten 1996 er et webbasert system som er enkelt i bruk. I tillegg gir det på en brukervennlig måte oversikt over for-

valtningsorganer som SSB samarbeider med i oppfølgingen av loven. Dessuten gir det en sentral oversikt over hva som finnes av statistiske standarder. Foreløpig finnes systemet bare på internettet i SSB. Men i løpet av 1997 vil systemet også bli tilgjengelig for eksterne brukere på Internett.

Når det gjelder loven gis det informasjon om departementer og underliggende etater som SSB samarbeider med i oppfølgingen av statistikkloven. I tillegg er det også mulig å få oversikt over meldepliktige administ-

rative datasystemer med noe informasjon om det enkelte datasystem. All informasjon i systemet bygger på informasjon gitt av ulike seksjoner i SSB.

Når det gjelder statistiske standarder ligger det informasjon som gir oversikt over standarder, ansvarsforhold og med mulighet for å klikke seg videre til en kort omtale av de ulike standardene.

Mer informasjon:

Berit Vannebo, tlf. 22 86 46 75, e-post: bva@ssb.no

Oversikt over viktige løpende statistikker som lages i Statistisk sentralbyrå. Publiseringshyppighet, ressursbruk i SSB, data-grunnlag, antall oppgavegivere. Faktiske tall for 1995 og 1996

Emne/statistikk	Publ.-hyppighet ¹	Direkte tidsbruk i SSB (årsverk)		Data-kilde ²	Antall oppgavegivere 1996
		1995	1996		
00 Generelt					
Valgstatistikk		1,3	1,4	A	335
01 Naturressurser og naturmiljø					
Areal	1	0,7	1,6	A	
Avfall	1	0,6	2,1	D	1 151
Energiregnskap	1	0,9	0,7		
Miljøindikatorer	1	0,6	1,1	A/D	400
Miljøtiltakskostnader	1	0,8	0,8	A/D	700
Utslipp til luft	1	2,9	4,1	A	
Utslipp til vann	1	2,0	1,2	A/D	300
02 Befolkning					
Befolkningsstatistikk	4	8,9	8,6	A	
Innvandrerstatistikk	1	0,8	0,8	A	
03 Helse og sosiale forhold					
Barnevernstatistikk	1	3,4	3,3	D	22 614
Dødsårsaker	1	5,3	3,3	D	460
Fylkeshelsetjeneste	1	3,2	3,5	D	1 378
Helseforhold	1	1,3	1,4	D	
Kommunehelsetjeneste	1	1,2	1,3	D	925
Kriminalstatistikk	1	3,2	2,5	A	
Pasientstatistikk	1	0,7	1,1	D	86
Pleie- og omsorgstjenestene for eldre og funksjonshemmede	1	1,5	1,4	D	715
Sosialstatistikk	1	3,8	3,7	D	500
Trygdestatistikk	1	0,6	0,7	A	
04 Utdanning					
Annen utdanningsstatistikk	1	2,4	2,3	A/D	353
Barnehager og tilbud til 6-åringene i skolen	1	1,7	1,7	D	10 660
Grunnskoler	1	0,9	0,8	A/D	71
Universiteter og høyskoler	1	2,8	2,7	D	200
Videregående skoler	1	3,5	3,1	A/D	19
05 Personlig økonomi og boforhold					
Forbruksundersøkelse	1	5,8	7,0	D	1 320
Inntekts- og formuesundersøkelse (IF)	1	3,8	3,3	A	
Inntekts- og formuesundersøkelse (IFN)	1	5,8	5,1	A	
Skattestatistikk	1	0,8	0,6	A/D	2
06 Arbeidsliv, yrkesdeltaking					
Annen lønnsstatistikk, privat sektor	1	5,2	6,1	D	7 667
Arbeidskraftundersøkelse	4	7,8	8,7	D	33 000
Arbeidstakerstatistikk	1	6,2	6,6	A	
Lønnsstatistikk for varehandel	1	3,1	3,8	D	9 598
Lønnsstatistikk fra registre	1	0,7	0,8	A	
07 Fritidsvirksomhet, kulturell tjenesteyting og sport					
Kulturstatistikk	1	1,2	1,0	A/D	2 453
08 Priser, prisindekser og konjunkturindikatorer					
Byggekostnadsindeks	12	1,3	1,1	D	300
Detaljomsetningsindeks	12	4,9	4,8	A/D	4 550
Engrosprisindeks	4	0,9	1,2	D	1 380
Investeringsstatistikk	4	1,5	1,7	D	2 000
Kjøpekraftsparitetsundersøkelse		1,8	2,0	D	470
Konsumprisindeks	12	10,4	9,8	D	4 035
Omsetningsindeks forretningsmessig tjenesteyting	4	0,9	1,0	A/D	1 550
Ordrestatistikk bygg og anlegg	4	0,9	1,0	D	600
Ordrestatistikk industri	4	1,0	1,7	D	800
Prisindeks bruktboliger	4	1,0	0,8	A/D	40 000
Prisindeks nye boliger	4	0,7	0,7	A/D	6 800
Produksjonsindeks oljeutvinning, bergverk, industri og kraft	12	6,4	5,0	D	1 500
Produsentprisind./prisind.førsteg.oms. innenlands	12	1,4	1,1	D	900
09 Nasjonal økonomi og verdiskaping					
Arbeidskraftregnskap	1	0,2	0,5		
Finansielle sektorbalanser	1	1,8	1,9		
Finanstelling og SIFON-register	1	1,3	1,3	D	6 000
Fylkesfordelt nasjonalregnskap		1,4	1,2		
Kvartalsvis nasjonalregnskap	4	2,1	2,5		
Utenrikshandel med varer	12	14,2	16,0	A	101
Utenriksregnskap	12	2,0	2,2		
Årlig nasjonalregnskap	1	4,3	6,3		
10 De enkelte næringer					
Annen jordbruksstatistikk	4	1,1	1,2	A	
Annen reiseliv	1	1,4	1,8	A/D	4 398
Byggearealstatistikk	12	0,9	1,3	A	
Eiendomsomsetning	4	0,6	0,7	A	
Elektrisitetsstatistikk	1	2,6	2,7	D	330

¹ Per år. ² A=administrative data, D=direkte innsamling.

Oversikt over viktige løpende statistikker som lages i Statistisk sentralbyrå. Publiseringshyppighet, ressursbruk i SSB, data-grunnlag, antall oppgavegivere. Faktiske tall for 1995 og 1996 (forts.)

Emne/statistikk	Publ.-hyppighet ¹	Direkte tidsbruk i SSB (årsverk)		Data-kilde ²	Antall oppgavegivere 1996
		1995	1996		
10 De enkelte næringer (forts.)					
Energistatistikk	4	0,7	1,0	D	1 500
Finansinstitusjoner	1	5,2	4,8	A/D	920
Fiskeristatistikk	1	2,9	2,8	A/D	5 000
Hoteller overnattinger	12	3,9	3,5	D	1 168
Industristatistikk	1	13,9	12,7	D	9 150
Inntekts- og formuesundersøkelse for selskaper (IFS)	1	6,8	5,3	A	
Jaktstatistikk	1	3,1	3,4	A/D	46 150
Jordbruksavling	1	1,2	1,5	A/D	4 995
Kredittmarked ellers		3,0	4,2	D	
Løstebiltransportundersøkelse	4	3,9	4,8	A/D	9 900
Næringslivets FoU-kostnader		2,0	2,9	D	5 500
Næringsundersøkelse	1	5,4	3,8	A/D	35 845
Oljestatistikk	4	1,5	1,5	D	114
Produksjonstillegg (areal og husdyr)	1	0,6	0,5	A	
Regnskapsstatistikk industri og varehandel	1	6,3	5,5	A/D	559
Sjøfart	1	3,1	2,8	A/D	2 110
Skattestatistikk	1	0,2	0,5	A	
Skogstatistikk	1	1,1	1,0	A/D	650
Terminvis omsetningsstatistikk for detaljhandel	6	3,2	3,6	A	
Utvalgstilling for landbruket	1	6,7	6,3	D	23 606
Veitrafikkulykker	12	2,7	2,8	A/D	9 000
Årlig bygge- og anleggsstatistikk	1	2,4	2,9	A/D	2 500
Årlig forretningsmessig tjenesteyting	1	2,6	3,1	A/D	3 500
Årlig varehandelsstatistikk	1	1,7	3,6	A/D	4 367
11 Finansmarkeder					
Finansobjektstatistikk	1	0,4	0,5	A	
12 Offentlig sektor					
Kommunale finanser	1	7,7	7,7	A/D	760
Offentlige finanser ellers	1	1,4	2,5	D	
Statlige finanser	1	1,6	1,6	A/D	308

¹ Per år. ² A=administrative data, D=direkte innsamling.

Svarprosentene

Svarprosentene for Statistisk sentralbyrås skjema- eller intervjubaserte undersøkelser er gjennomgående svært høye. For undersøkelser knyttet til statistikker med oppgaveplikt ligger svarprosentene oftest nærmere 100. Men også for de frivillige undersøkelsene er svarprosentene gjennomgående tilfredsstillende. Arbeidskraftundersøkelsen, som er en utvalgsundersøkelse med oppgaveplikt rettet mot personer, hadde en svarprosent på 91,4 i 1996. Det er lavere enn året før og har sammenheng med omlegginger i datainnsamlingen. Allerede i første kvartal i 1997 ser det ut til at svarprosentene kommer opp mot 94. Nedenfor er det gitt noen eksempler på faktiske svarprosentene for undersøkelser rettet mot privat næringsliv eller personer i 1996. De faktiske svarprosentene er sammenlignet med hvilke mål som var satt.

Svarprosentene							
Statistikk	1996			Statistikk	1996		
	Mål	Faktisk	Oppgaveplikt		Mål	Faktisk	Oppgaveplikt
Arbeidskraftundersøkelsene	94,0	91,4	Ja	Konjunkturbarometeret	90,0	82,0	Nei
Bedrifts- og foretaksregisteret	95,0	96,0	Ja	Konsumprisindeksen	97,0	94,1	Ja
Bygge- og anleggsstatistikk	100,0	96,3	Ja	Lønnsstatistikk, privat sektor	100,0	85,8	Ja
Byggekostnadsindeksen	100,0	100,0	Ja	Omnibusundersøkelsene	85,0	68,5	Nei
Elektrisitetsstatistikk	100,0	100,0	Ja	Ordre- og lagerstatistikk	95,0	95,0	Ja
Finansinstitusjoner	100,0	100,0	Ja	Produksjonsindeksen, industri m.m.	88,3	84,8	Ja
Fiskeristatistikk	96,0	92,8	Ja	Produsentprisindeksen	95,0	95,0	Ja
Forbruksundersøkelsen	60,0	62,0	Nei	Samordnede levekårsundersøkelser	75,0	68,0	Nei
Forretningsmessig tjenesteyting	93,9	91,8	Ja	Utvalgstilling for landbruket	99,0	99,0	Ja
Industristatistikken	98,0	96,8	Ja	Varehandelsstatistikk	97,4	96,0	Ja
Investeringsstatistikk, industri m.m.	95,0	90,0	Ja	Veitransport	85,6	88,5	Nei

Oppgavebelastning

Ifølge oversikten som Statistisk sentralbyrå (SSB) selv utarbeider brukte oppgavegivere nær 215 årsverk på skjema- eller intervjubasert datarapportering i 1996. Anslaget er usikkert og er dels basert på innhentede vurderinger fra oppgavegivere, dels på registrert tid ved intervjuing, og for enkelte statistikker på en direkte skjønsmessig vurdering.

Anslaget for årsverk brukt på skjema-basert datarapportering i 1996 med oppgavegivere i næringslivet er knapt 125, noe høyere enn året før selv når en korrigerer for statistikker som er tatt med i undersøkelse for første gang i 1996.

I 1996 som i 1995 er det lønnsstatistikk for privat sektor som gir størst belastning med 25 årsverk. Det er likevel en bedring i forhold til om lag 35 års-

verk i 1995, og skyldes en betydelig reduksjon i antall oppgavegivere fra om lag 24 000 til om lag 17 000. Der- nest kommer industristatistikken med 24 årsverk. Dette er opp fra om lag ni årsverk året før og skyldes gjennomføringen av en særskilt varetelling og en tilpasning til nye EU-direktiver. Ellers var utviklingen preget av forenklinger og økt bruk av registerin- formasjon på den ene siden og utvi- delser i den direkte datainnhentingen for å dekke behovene i nye eller utvi- dede statistikker på den andre.

For offentlig forvaltning er oppgave- byrden for direkte skjema-basert data- rapportering anslått til knapt 50 års- verk. Her veier statistikkene for kom- mune- og fylkeshelsetjenesten og for barnehager tyngst. Resten av oppga- vebyrden for datarapportering til SSB faller på privatpersoner, knapt 40 års-

verk, med arbeidskraftundersøkelse- ne og ulike levekårsundersøkelser som de viktigste.

Selv om det er et mål for SSB å reduse- re oppgavebyrden for næringslivet, spesielt for mindre bedrifter, er 125 årsverk ikke urimelig sett i forhold til formålet. Næringslivets rapportering til SSB utgjør bare om lag 2 prosent av den samlede rapporteringen til det offentlige.

De mest belastende statistikkene for næringslivet, 1996

Statistikker	Rapporteringstid i årsverk
Lønnsstatistikk, privat sektor	25,1
Industristatistikk	24,1
Næringsundersøkelsen	8,0
Utvalgstilling, landbruket	6,6
Elektrisitetsstatistikk	6,0

Aktualitet

Tiden fra datainnsamling til publisering av statistikken varierer sterkt. Målet er å få redusert publiseringstiden så langt det er mulig, eller å gi foreløpige tall dersom publiseringstiden er lang. Statistisk sentralbyrås

måned- og kvartalsstatistikk er gjen- nomgående svært aktuelle. Tabellen nedenfor gir eksempler på publiseringstider for måneds- og kvartalsstatistikken og for endelige årsstatistikker. Mange av de statistiske opplys-

ningene i årsstatistikkene har imidler- tid vært publisert i foreløpig utgave. De faktiske publiseringstidene er sammenlignet med hvilke mål som var satt.

Aktualitet

	Publiseringstid i uker			Publiseringstid i uker			Publiseringstid i uker	
	Mål	Faktisk		Mål	Faktisk		Mål	Faktisk
Månedstatistikk¹			Kvartalsstatistikk¹ (forts.)			Endelig årsstatistikk² (forts.)		
Byggearealstatistikk	4	4	Konkurser	6	7	Kulturstatistikk. Museer	32	35
Byggekostnadsindeks	2	1	Kvartalsvis nasjonalregnskap	9	9	Lastebilundersøkelse	51	51
Detaljomsætningsindeksen	5	5	Lønnsstatistikk, industri mv.	13	13	Lønnsstat. Offentlig sektor. Stat	32	32
Elektrisitetsstatistikk	5	5	Ordre- og lagerstatistikk	5	5	Lønnsstat. Kommune	32	32
Kommunale finanser.			Prisindeks bruktboliger	12	12	Lønnsstat. Privat sektor. Bank	17	17
Innbetalte og fordelte skatter	4	4	Prisindeks nye boliger	12	12	Miljøkostnader. Avfallsbeh.	40	44
Konsumprisindeksen	3	3				Miljøkostnader. Avløpsrensing	38	34
Produksjonsindeksen	5	5				Nasjonalregnskap	122	122
Produsentprisindeksen	4	4	Endelig årsstatistikk²			Oljestatistikk. Årspublikasjon	40	40
Utenrikshandelsstatistikk	2	2	Arbeidsstatistikk	20	42	Omsetn. fra momsregisteret	31	31
			Barnehagestatistikk	28	29	Skattestat. Ligningsoversikt	58	58
			Barnevernsstatistikk	40	40	Skattestat. Etterskuddspliktige	64	68
Kvartalsstatistikk¹			Dødsårsaker	72	79	Skattestat. Forskuddspliktige	69	65
Arbeidskraftundersøkelsene	6	7	Energiregnskap	40	40	Sosialstatistikk	40	40
Befolkningsstatistikk, løpende	8	8	Finansinst. Finansieringsselsk.	45	46	Statl. finanser. Statl. regnskap	44	44
Byggekostn. ind., BKI for anlegg	6	6	Fiskeristat. Sjøfiske, laks/sjøaure	40	22	Statl. finanser. Statl. regnskap	44	44
Eiend. oms., primærnæringer	12	13	Fylkeshelsetjenesten	45	50	Universiteter og høyskoler	52	60
Engrosprisindeksen	7	7	Grunnskoler	66	66	Utslipp til vann. Komm. avløp	35	38
Finansinst. Kredittforetak	18	24	Industristat. Strukturstatistikk	60	69	Varehandel. Årsstatistikk	60	78
Forr.messig tj.yting, omsetning	14	20	Jaktstatistikk	40	42	Veitransport, persontransport	26	26
Investeringsstatistikk	4	4	Komm. finanser. Komm. regnsk.	42	42	Videregående skoler	22	21
Konjunkturbarometer	3	4	Kommunalt avfall	31	39	Voksenopplæringsstatistikk	35	34

¹ Tid for første publisering. ² Tid for publisering av endelige tall.

Utviklings- og analyseprosjekter

Statistisk sentralbyrå arbeider hvert år med en rekke utviklings- og analyseprosjekter. Prosjektene varierer i omfang. Nedenfor er prosjekter som i 1996 hadde et direkte omfang på mer enn to årsverk listet opp. I oversikten er ikke registreringsprosjektet for Statens pensjonskasse regnet med. Det gikk med 39 årsverk til dette prosjektet i 1996. Det mest omfattende prosjektet på oversikten er hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet med nesten 13 årsverk.

Utviklings- og analyseprosjekter med mer enn to årsverk. 1996

Prosjekt	Årsverk 1996
Hovedrevisjon av nasjonalregnskapet	12,9
TSLO - registerbasert korttidsstatistikk	6,6
Databaser og formidling	6,5
Folke- og bolig telling 2000	6,4
Arbeidsmarkedsanalyser	4,9
Samordnede leveårsanalyser	4,1
Datafangstprogrammet	3,2
Avfallsstatistikk	3,0
Kommunal økonomi og tjenesteproduksjon	2,8
Industristatistikk	2,6
Utenrikshandelsstatistikk	2,4
LOTTE - mikrosimuleringsmodell	2,3
Befolkningsdatabasen (BEBAS)	2,3
Database over trygdebefolkningen	2,3
Leveårsanalyser	2,2
Likevektsmodeller	2,2

Viktige brukere

Når fag- og forskningsseksjonene gir informasjon om brukerne til egne statistikker, er det forsknings- og utredningsinstituttene som blir oppgitt som brukere flest ganger. Denne brukergruppen ble nevnt flest ganger både i 1995 og 1996. Derest følger andre offentlige etater, bransjeorganisasjoner og kommuner. Statistisk sentralbyrå er dessuten selv en viktig bruker, særlig til statistikk-systemer som nasjonalregnskapet og til forskning og analyser.

Viktige brukere av statistikker og analyser. 1996

Bruker	Antall statistikker og analyser
Forsknings- og utredningsinstitutter	140
Offentlige etater, uspesifiserte	77
Internasjonale organisasjoner, inklusive EUROSTAT	74
Bransjeorganisasjoner	71
Kommuner	57
Finans- og tolldepartementet	56
Foretak og bedrifter	26
Landbruksdepartementet	24
Kommunal- og arbeidsdepartementet	22
Sosial- og helsedepartementet	22
Miljøverndepartementet	19
Fylkeskommuner	18
Medier	18
Norges Bank	16
Nærings- og energidepartementet	15
Næringslivets Hovedorganisasjon	14
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	11
Samferdselsdepartementet	11

Månedlig utenriksregnskap

Som en del av hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet er utenriksregnskapet tilpasset nye internasjonale retningslinjer. Dette har medført endringer i både definisjoner og tabelloppsett. I 1996 ble det utarbeidet et driftsopplegg for månedlig publisering av tall fra det nye utenriksregnskapet. Tallene offentliggjøres i Ukens statistikk og på Internett åtte til ni uker etter utgangen av regnskapsmåneden. Enkelte av definisjonsendringene påvirker den totale driftsbalansen, mens andre kun forårsaker innbyrdes omgrupperinger mellom poster på driftsbalansen. Blant de viktigste definisjonsendringene i utenriksregnskapet kan nevnes innføring av «reinvestert fortjeneste» som nytt inntektsbegrep, og at det skilles mellom løpende overføringer og kapitaloverføringer. De nye tabellene gir mer detaljert oppdeling av tjenesteposter enn tidligere. Det er dessuten lagt vekt på å gi en god beskrivelse av transaksjoner knyttet til oljevirksomhet og utenriks sjøfart. I motsetning til tidligere skilles det ikke lenger mellom kortsiktig og langsiktig kapital.

Tilbakeregning

Det ble i løpet av 1996 utarbeidet reviderte nasjonalregnskapstall tilbake til 1980. Tilbakeregningene ble gjennomført etter samme beregningsmetoder som lå til grunn for de reviderte tallene for årene fra 1988. De tilbakelagte nasjonalregnskapstallene er omgruppert til nye klassifikasjoner og definisjoner. Dette innebærer blant annet at de reviderte næringsstallene er tilpasset ny Standard for næringsgruppering (SN94). De reviderte tidsseriene i nasjonalregnskapet ble brukt i regjeringens siste Langtidsprogram.

Utarbeiding av nye publikasjoner

Som en oppfølging av hovedrevisjonen er det utarbeidet fire nye publikasjoner i serien Norges offisielle statistikk i 1996: En publikasjon med tall fra realregnskapet og en publikasjon med tall fra det institusjonelle sektorregnskapet. For begge er det også utarbeidet versjoner med all tekst på

engelsk. Tabellene er laget i FAME, og inneholder tall for årene 1988-1993. I tekstdelen er de viktigste definisjoner og standardgrupperinger i det reviderte nasjonalregnskapet beskrevet, sammen med en kort omtale av hovedrevisjonen.

FoB2000-planlegging

Folke- og bolig tellingen i år 2000 (FoB2000) blir ingen folketelling i tradisjonell forstand, men en telling der «folkedelen» skal baseres på data fra tilgjengelige registre. Sentrale elementer i arbeidet blir å etablere gode relasjoner til registereiere, påvirke innholdet i registrene, oppruste registrene, samt bygge linker mellom registrene for å øke tilgjengeligheten.

Det er formulert følgende konkrete mål for Folke- og bolig tellingen: FoB2000 skal gjennom en effektiv utnyttelse og samstilling av administrative og statistiske registre, produsere folketellingsdata som:

- oppfyller brukernes behov for informasjon
- har tilfredsstillende kvalitet
- sikrer sammenlignbarhet med tidligere tellinger
- er konsistent med sektorstatistikken.

Totalt ble det over statsbudsjettet for 1996 bevilget 8,1 millioner kroner til tellingen. Det ble tilført midler tilsvarende seks årsverk til kvalitetsarbeid i seksjonene. Hovedarbeidet med de relevante sektorregistrene utføres på fagseksjonene. Dette vil ligge på om lag samme nivå i 1997, mens den sentrale staben vil øke fra ett årsverk i 1996 til fem i 1997.

En viktig forutsetning for en registerbasert folketelling er at det er samsvar

i begrepene mellom sentrale registre. For FoB2000 er Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret (GAB) og Det sentrale folkeregister (DSF) svært viktige registre med henblikk på regionalisering av dataene. En arbeidsgruppe ledet av Statistisk sentralbyrå (SSB) med representanter fra Skattedirektoratet (SKD) og Statens kartverk (SK), har i 1996 sett nærmere på samsvar i adressebegrepet i de to registrene. Det er kjørt separate koblinger for å få kunnskap om størrelsen på avvikene, og det er foreslått tiltak for å øke samsvarigheten.

SSB har foreslått at det opprettes et boligregister i forbindelse med FoB2000. Foruten å legge grunnlaget for en bedre boligstatistikk, vil et slikt register kunne bedre mulighetene for å lage løpende husholdningsstatistikk. En arbeidsgruppe på tvers av departementene som avgav sin innstilling i desember 1995, støttet forslaget om etablering av et boligregister. Konkret går forslaget ut på at hver enkelt bolig

tildeles et unikt identifikasjonsnummer (leilighetsnummer). I tillegg skal dette leilighetsnummeret tas i bruk som en del av adressebegrepet i Det sentrale folkeregister. På den måten oppnås en like presis forbindelse mellom person og bolig i flerfamiliehus som vi lenge har hatt for enfamiliehus. I 1996 har SSB, SK og SKD gjennomført et prøveprosjekt for å teste ut og kostnadsberegnet etableringen av et boligregister. Det er laget en rapport som er sendt Finansdepartementet til videre behandling. SSB, SK og SKD står samlet bak forslaget om etablering av et boligregister.

Uansett om det etableres et boligregister eller ikke, vil det bli gjennomført en bolig telling i år 2000. Planleggingen av bolig tellingen vil starte allerede i 1997, men hovedrekruttering av personer til arbeidet vil først skje i 1998.

Mer informasjon:

Paul Inge Severeide, tlf. 62 88 52 90,
e-post: pis@ssb.no

Ny landbrukstelling i 1999?

I løpet av 1996 har Statistisk sentralbyrå (SSB) utført innledende planleggingsarbeid med tanke på en landbrukstelling i 1999. Det er fremmet forslag overfor Finansdepartementet om å gjennomføre en skjembasert telling avgrenset til driftsenheter i jordbruket og enheter med ervervs-messig hagebruk.

Det er tidligere gjennomført fullstendige jordbruks- eller landbrukstelling med ti års mellomrom, siste gang i 1989. Telling i 1989 var en kombinert jord- og skogbrukstelling.

Siden tellingen i 1989 er det etablert et løpende ajourholdt register over enhetene i landbruket, Landbruksregisteret, i regi av Landbruksdepartementet. SSB forutsetter at Landbruksregisteret i 1999 vil ha tilfredsstillende kvalitet som adresseregister og som grunnlag for trekking av utvalg.

I 1996 har SSB kartlagt behovet for data om landbruket, dels gjennom en vurdering av hvilke data som kan

skaffes fra administrative kilder, og dels gjennom en brukerundersøkelse.

Landbruksregisteret inneholder lite informasjon utover identifikasjonsopplysninger. Definisjoner og identifikasjonsopplysninger fra registeret brukes imidlertid i administrative systemer, blant annet i Landbruksdepartementets egne systemer for ulike støtteordninger i jordbruket, skogavgift, tømmeromsetning med mer. Dette reduserer behovet for datainnsamling i form av telling på en del områder, men det er fortsatt viktige områder som ikke dekkes av administrative systemer. Eksempler på dette er systemsetting, bygninger, maskiner og

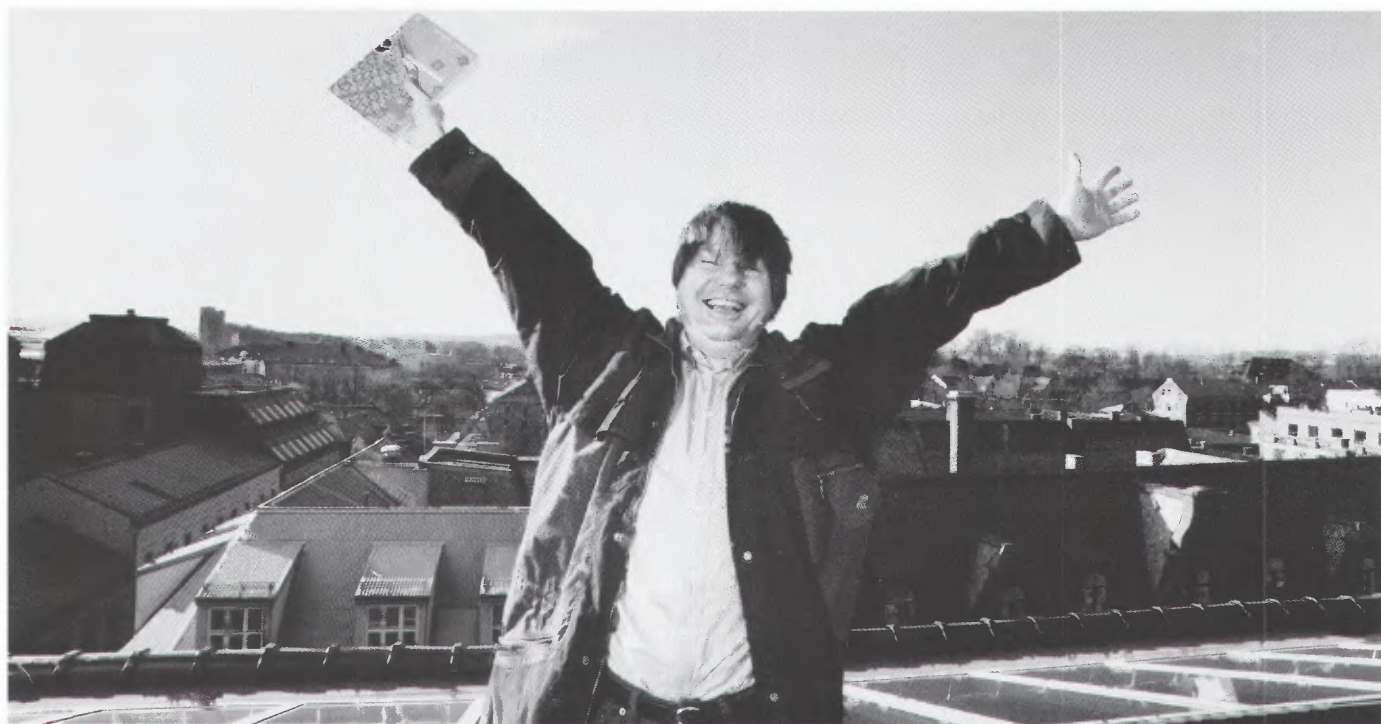
annet teknisk utstyr, investeringer, utnyttelse av jakt- og fiskeressurser og ny næringsvirksomhet med basis i landbruk som for eksempel gårds-turisme med mer.

Med bakgrunn i kartleggingen har SSB konkludert med at det er behov for en skjembasert telling. Forslag om telling avgrenset til driftsenheter i jordbruket og enheter med ervervs-messig hagebruk er til behandling i Finansdepartementet. Telling vil omfatte om lag 75 000 enheter og er kostnadsberegnet til 20 millioner kro-

Mer informasjon:

Ole Rognstad, tlf. 62 88 51 87,
e-post: oro@ssb.no

Harmonisert konsumprisindeks

HARMONISERT konsumprisindeks er basert på harmoniserte beregningsmetoder slik at prisindeksen blir sammenlignbar mellom landene. Lasse Sandberg ved Seksjon for økonomiske indikatorer jobber med dette i SSB. (Foto: Robert Eik.)

23. oktober 1995 vedtok EUs Ministerråd lovforordningen som utgjør den legale basen for etableringen av en harmonisert metodologi for beregning av konsumprisindekser for EU-landene, Island og Norge.

De nasjonale konsumprisindeksene beregnes utfra nasjonale målsettinger. Dette fører til problemer ved internasjonale sammenligninger av prisendringsratene fordi slike målsettinger påvirker metodevalgene. Konvergenskravet knyttet til inflasjonen øker kravet til sammenlignbare indekser, og dette er noe av bakgrunnen for en harmonisering av alle sider ved indeksberegningene.

Innenfor rammene av lovforordningen utarbeider en ekspertgruppe, sammensatt av medlemslandene og Island og Norge, regler for etablering av en harmonisert indeks for konsumpriser. I forvisning om at konsumprisindekser ikke kan måle alle sider ved inflasjonen, men bare kan anses som en av flere indikatorer for inflasjonen, ble følgende innarbeidet i formålsparagrafen til lovforordningen av 27.10.95: «... it is recognised that inflation is a phenomenon manifesting itself in all forms of market transactions including capital purchases, government purchases, payments to

labour as well as purchases by consumers...».

Samarbeidet har resultert i et forslag om hvordan en harmonisert indeks for konsumpriser skal utarbeides. Første steg, med start mars 1996, innebar en korrigerende av nasjonale konsumprisindekser gjennom en ekskludering av konsumområder der nasjonale målsettinger og metoder var ulike fra land til land. For Norges del gjaldt dette visse bokostnader, helseutgifter og utgifter til utdanning (egenandeler), forsikringer og selskapsreiser. Sammenlagt utgjorde disse utgiftene vel 20 prosent av det private konsumet som dekkes av konsumprisindeksen. I tillegg ble enkelte land pålagt å innarbeide konsumgrupper, som er utelatt i den nasjonale konsumprisindeksen, blant annet alkoholholdige drikkevarer og tobakk. Fra mars 1996 til desember 1996 utarbeidet landene en korrigeret konsumprisindeks i tråd med disse retningslinjene (interimindeksen).

En mer gjennomgående harmonisering finner sted i steg to, som gikk fra januar 1997. Fra dette tidspunkt inkluderes noen av konsumområdene som ikke var med i interimindeksen, og harmoniserte beregningsmetoder vil bli tatt i bruk. Resultater for harmonisert indeks for konsumpriser ble publisert første gang 7. mars 1997 for perioden januar 1995 til januar 1997 for alle EU-landene, Island og Norge.

Konsumprisindekser er både politisk og økonomisk en sensitiv indikator. Som en konsekvens av dette vil den harmoniserte indeksen for de fleste landene eksistere parallelt med den nasjonale konsumprisindeksen, hvis hovedformål i mange tilfeller avviker fra den harmoniserte indeksen. Det primære formålet med den harmoniserte indeksen er internasjonale sammenligninger av forbrukerrelatert inflasjon, og ikke indeksering verken av kontrakter eller lønninger.

Mer informasjon:

Lasse Sandberg, tlf. 22 86 47 16,
e-post: san@ssb.no

Ny prisstatistikk for næringseiendommer

Statistisk sentralbyrå (SSB) avsluttet arbeidet med pilotprosjektet Prisstatistikk for nærings-eiendommer i 1996. Prosjektet ble satt i gang året før, med støtte fra Kredittilsynet, Finansdepartementet og Huseiernes Landsforbund.

Målsettingen med prosjektet var å kartlegge mulighetene for å etablere statistikk og tilhørende modeller som kan beskrive prisutviklingen på næringseiendommer. Det ble gjennomført to uavhengige prøveundersøkelser: Leie- og arealstatistikk for kontorlokaler og Omsetningsstatistikk for kontor- og forretningsbygninger. Undersøkelsene var begrenset til henholdsvis Oslo og Bærum og Oslo og Akershus.

Prosjektet resulterte i at SSB i 1997 begynte med løpende produksjon av leie- og arealstatistikk for kontorlokaler. Statistikken vil i tillegg til Oslo og Bærum, omfatte Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand og Tromsø.

Arbeidet med å utvikle en prisindeks for kontor- og forretningseiendommer fortsetter i 1997. SSB ønsker å

samle inn og analysere omsetningsdata fra hele landet før det tas endelig stilling til om det skal utarbeides prisindekser for kontor- og forretnings-eiendommer.

Grunnlaget for undersøkelsen Leie- og arealstatistikk for kontorlokaler er det nasjonale Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret (GAB), drevet av Statens kartverk. Dette registeret inneholder alle bygninger i Norge etter at MABYGG-prosjektet er gjennomført. Et utvalg bygninger i Oslo og Bærum ble trukket ut til å være med i prøveundersøkelsen. Opplysninger om leieinntekt, leiepris i nyinnlåste kontrakter, arealutnyttelse med mer, ble hentet inn i en egen skjemaundersøkelse.

Omsetningsundersøkelsen omfattet tinglyste omsetninger av kontor- og

forretningseiendommer i perioden 1994 og første halvår 1995. Opplysninger om kjøpesum, omsetningstype, beliggenhet og adresser til hjemmelshaveren ble hentet fra GAB-registeret. For å beregne prisindekser, er det nødvendig å korrigere for kvalitetsendringer over tid. En rekke tilleggsopplysninger ble derfor hentet inn i en egen skjemaundersøkelse.

Gjennomføringen av prosjektet og resultatene er publisert i Rapporten 96/21 «Prisstatistikk for næringseiendommer». Noen resultater er også publisert i Ukens statistikk nr. 3/97.

Mer informasjon:

Arild Thomassen, tlf. 62885427,
e-post: art@ssb.no

Produksjonsindeks for bygg og anlegg

Arbeidet med å utvikle en egen produksjonsindeks for bygge- og anleggsnæringen ble startet i 1994 som en følge av EØS-medlemskapet, og krav til medlemslandene om utarbeiding av denne typen statistikk. Statistisk sentralbyrå publiserte produksjonsindeksen for første gang høsten 1996, med tall tilbake til 1. kvartal 1995.

Produksjonsindeksen er en volumindeks, som ifølge EUs statistiske byrå, EUROSTAT, skal være et mål på aktiviteten i næringen, og beskrive utviklingen av bearbeidingsverdi ved faste priser. Det nyttes ulike tilnærminger i de ulike europeiske landene; deflater salgstall, materialforbruk, timeverk, sysselsatte og administrative data for igangsetting og fullføring av bygg. I Norge har det vært naturlig å utnytte det nasjonale Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret (GAB) til delindeksen for nybygg, mens en kvartalsvis skjemaundersøkelse for sysselsatte fordelt på prosjekt er utgangspunktet for delindek-

sene for anlegg og rehabilitering av bygg. Det hentes i tillegg informasjon fra Det sentrale bedrifts- og foretaksregister, Arbeidstakerregisteret og den årlige bygge- og anleggsstatistikken.

EUROSTAT krever en inndeling i bygg og anlegg framfor delindekser etter næring. I tillegg til en indeks for nybygg, utarbeides det en egen delindeks for rehabilitering av bygg etter ønske fra Nasjonalregnskapet. Delindeksen for nybygg inndeles videre i delindekser for boliger og andre typer bygg. Disse indeksene utarbeides månedlig, mens indeksene som baserer

seg på skjemaundersøkelsen utarbeides kvartalsvis, først og fremst av hensyn til oppgavegiverne og egne ressurser. For nybyggindeksene er det beregnet tall tilbake til 1989, fortrinnsvis for å kunne sesongjustere.

Statistikken vil bli utgitt hvert kvartal i Ukens statistikk og i månedsheftet Bygginfo, åtte-ni uker etter utgangen av kvartalet.

Mer informasjon:

Peder Næs, tlf. 62885402,
e-post: pns@ssb.no

Arealbruksstatistikk for tettsteder

I Statistisk sentralbyrå (SSB) er det i 1996 gjennomført et pilotprosjekt for utvikling og testing av en registerbasert metode for automatisk avgrensning av tettsteder og generering av arealbruksstatistikk. Metoden er basert på bruk av koordinatfestede opplysninger om bygninger fra Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret (GAB) og befolkning fra folkeregisteret. I tillegg brukes opplysninger fra Vei-databasen.

Noe forenklet definerer SSB et tettsted som en husklynge med minst 200 innbyggere. Avstanden mellom bygningene må normalt ikke overstige 50 meter. Tettsteder er dynamiske geografiske enheter der utstrekning og arealbruk endres i takt med befolkningsutvikling og byggeaktivitet. Om lag 74 prosent av befolkningen bodde per 1. januar 1995 i tettsteder, og tettstedene utgjør derfor viktige analyseenheter for miljøfaglige, økonomiske og demografiske studier.

Tradisjonelt har oppdatering av tettstedsgrenser vært en tid- og kostnads-krevende prosess. De offisielle tettstedsgrensene ble sist oppdatert i 1994/1995 på grunnlag av oppgaver fra kommunene. Målet for pilotprosjektet har vært å utvikle en registerbasert, automatisk metode for oppdatering av tettstedsgrenser og produksjon av arealbruksstatistikk. En slik metode vil kunne øke aktualiteten og dermed bruksverdien av dataene, samtidig som kostnadene ved statistikkproduksjonen kan senkes.

Metodeutvikling

Via adressedelen i GAB er antall bosatte koblet til koordinatfestede bygningsopplysninger. Ved hjelp av geografiske informasjonssystemer legges et buffer rundt hvert bygningsspunkt, og dersom avstanden mellom bygningene ikke overskrider 50 meter (jf. tettstedsdefinisjonen), aggregeres de enkelte buffersoner til et større område. Dersom antall bosatte innen dette området er minst 200 personer, klassifiseres området som tettsted.

Enkel arealbruksstatistikk kan produseres for de automatisk avgrensede tettstedene. Fra GAB hentes opplysninger om bygningstype og bygningers grunnflate, samt tomtestørrelser. I tillegg til antall bosatte, finnes også informasjon om veilengder innen tettstedet. Disse dataene brukes til å produsere statistikk for totalt tettstedsareal, antall bosatte, befolkningstetthet, tomteutnyttelse og areal brukt til veier. Større sammenhengende ubebygde arealer innen tettstedet er også arealberegnet. En spesielt interessant mulighet er å framstille tettstedets

utvikling over tid ved å ta i bruk opplysninger om bygningers byggeår fra GAB.

Videre arbeid

Erfaringer så langt viser at de automatisk avgrensede tettstedene i stor grad sammenfaller med de offisielle. Foreløpig er metodikken testet ut på et utvalg av mindre kommuner og tettsteder. Interessen for prosjektet har vært stor og prosjektet skal derfor utvides og videreføres i 1997. Samtidig som metoden skal videreutvikles tas det sikte på å produsere arealbruksstatistikk, i første omgang for miljøbyene Fredrikstad, Gamlebyen i Oslo, Kristiansand, Bergen og Tromsø. Dette vil kunne danne grunnlaget for etableringen av en offisiell arealbruksstatistikk for tettsteder.

Mer informasjon:

Marianne Vik Dysterud, tlf. 62 88 53 11, e-post: mvd@ssb.no, Lars Rogstad, tlf. 22 00 44 95, e-post: rog@ssb.no og Per Schøning, tlf. 62 88 54 69, e-post: per@ssb.no

MARIANNE VIK DYSTERUD ved Seksjon for miljøstatistikk jobber med arealbruksstatistikk for tettsteder. Her sammen med Geir Atle Tømmerås fra GEODATA. (Foto: Robert Eik.)

Omlagging av Arbeidskraftundersøkelsene

I 1996 ble Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) lagt om. Som følge av EØS-avtalen er spørreskjemaet blitt endret i retning av det som brukes i EU-landene. Samtidig er nå datainnsamlingen spredt over alle årets uker, mot tidligere én referanseuke per måned. I tillegg gjennomføres alle intervjuobservasjoner nå med PC og elektronisk dataoverføring.

I 1996 ble også selve datainnsamlingsmetoden endret, fra spørreskjema i papirversjon til intervjuing ved hjelp av bærbar PC. I tillegg ble utvalgsplanen lagt om (for å kunne gi tall på fylkesnivå), og staben av intervjuere ble redusert fra 300 til 148. AKU er Statistisk sentralbyrås (SSBs) største intervjuundersøkelse per telefon, med et utvalg på 8 000 personer hver måned. Den gir blant annet tall for sysselsetting, næringsfordeling, arbeidstid og arbeidsledighet for et representativt utvalg av befolkningen.

Fra månedlige til ukentlige observasjoner

AKU er blitt gjennomført hvert kvartal siden 1972. Fram til og med 1. kvartal 1988 hadde vi én referanseuke i kvartalet, og deretter (til og med 1995) én uke hver måned. Fra 1996 blir imidlertid alle årets uker kartlagt. Formålet er å gi en mer representativ beskrivelse av forholdene på arbeidsmarkedet over året. Denne omlaggingen fører også til en jevnere arbeidsbelastning for intervjuerne.

Internasjonale krav

Større omlagginger i AKU har i stor grad kommet som følge av internasjonale krav og anbefalinger. Omlaggingen i 1996 hadde sammenheng med nye krav som følge av EØS-avtalen. Det dreide seg om en del nye variable som skulle inngå i AKU, og om en del endringer i eksisterende variable, det vil si i spørsmålsformuleringer og svaralternativer. Da det var klarlagt at AKU måtte gjennom en relativt omfattende omlagging i forbindelse med tilpasningen til EØS og endringer i SSBs intervjuorganisasjon, nyttet vi anledningen til å foreta enda flere endringer i AKU, slik at brudd i statistikken over flere år kunne unngås (etter ønske fra brukerne). En samtidig

ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSENE er lagt om slik at blant annet PC og elektronisk dataoverføring har overtatt etter papirskjema og vanlig postgang. (Foto: Robert Eik.)

gjennomføring av mange ulike endringer har imidlertid gitt en rekke enkelteffekter som det i den første fasen etter omlaggingen har vært vanskelig å vurdere den samlede virkningen av.

Endringer i spørreskjema

Etter krav fra EUROSTAT, EUs statistiske kontor, er nye variable innført. Dette dreier seg blant annet om type ansettelsesforhold (fast eller midlertidig), etterutdanning, arbeidstidens forlegning, skift-/turnusarbeid og retrospektive spørsmål om yrke og næring i tidligere arbeidsforhold. For å utdype enkelte av EUROSTATs variable, og for å imøtekomme sterke brukerønsker nasjonalt, har vi også introdusert nye spørsmålssekvenser som gjelder overtid og korttidsfravær. Endelig er enkelte spørsmålsformuleringer endret for å unngå feilklassifiseringer og for å oppnå mer presise svar.

Fra papir og konvolutt til PC og modem

Intervjuarbeidet i AKU har først og

fremst vært preget av at dette er et telefonintervju. Slik er det fortsatt. Tidligere ble intervjuingen gjennomført med papirskjema, og intervjuerne sendte de utfylte skjemaene per post til SSB. Nå foreligger skjemaet elektronisk på intervjuernes bærbare PC, og de ferdige intervjuene overføres elektronisk. I tillegg til at de elektroniske skjemaene luker ut en del feil som har lett for å oppstå under intervjuingen, skjer dataoverføringen langt raskere og sikrere enn før. Hver respondent blir intervjuet i alt åtte ganger i løpet av en periode på to år. Det elektroniske skjemaet gjør at opplysninger fra første intervju blir oppdatert på en enkel måte ved senere intervju. Dette reduserer oppgavebyrden og korter ned intervjutiden for den enkelte respondent.

Mer informasjon:

Egil Midtlyng, tlf. 22 86 49 03, e-post: emi@ssb.no og Tor Petter Bø, tlf. 22 86 47 87, e-post: tpb@ssb.no

Omorganisering av bankstatistikken

Kredittilsynet, Norges Bank og Statistisk sentralbyrå (SSB) bestemte sommeren 1994 å endre arbeidsfordelingen for regnskapsrapporteringen fra offentlige og private banker, kredittforetak, finansieringsselskaper og verdipapirfond. Oppgavene som ble utført av Kredittilsynet og SSB, ble overtatt av Norges Bank fra 1. januar 1996.

Omorganiseringen av arbeidet med bankstatistikken ble inndelt i to faser: Fase 1 omfattet overflyttingen til Norges Bank fra Kredittilsynet og SSB av arbeidet med innhenting, revisjon, publisering med mer av den mest detaljerte månedspubliseringen for banker, finansieringsforetak og verdipapirfond, samt ansvaret for de administrative regnskapsdatabasene for de nevnte institusjonene. Samtidig med denne flyttingen samarbeidet de tre institusjonene med innføring av ny tilsyns- og statistikkrapportering som følge av nye EØS-forordninger. Samtidig ble kredittforetakene og finansieringsselskapene pålagt å rapportere på elektroniske skjema. Fase 2 omfatter nye rutiner for og publisering av kredittmarkedsstatistikk i SSB.

Fase 1 omfattet således tre prosjekter og ble gjennomført fra høsten 1994 til sommeren 1996. Selv om de tre institusjonene hadde ulike planer for framdrift, prioriteringer, problem med ressurser og ulike ønsker for arbeidsfordeling, gikk prosjektet etter planen og må sies å være meget vellykket. Det gjenstår nå bare at Norges

Bank overtar og iverksetter opplegget for årsregnskapet for 1996 fra og med mars 1997.

Nytt publiseringshefte

Norges Bank har publisert de detaljerte månedsbalansene og kvartalsresultatregnskapene i sitt nye hefte «Finansstatistikk». I alt ble det utgitt 13 hefter i 1996. SSB har godkjent og kvalitetssikret arbeidet i Norges Bank for de første månedene i 1996, og har påpekt at Norges Bank har gjort jobben på en profesjonell måte.

Endringer i publiseringsrutiner

Fase 2 ble innledet våren 1996 ved å gjøre endringer i de løpende publiseringsrutiner på kredittmarkedsstatistikken i SSB. Det er innført to faste kvartalspublikasjoner i serien «Bank- og kredittstatistikk. Aktuelle tall». Den ene inneholder tall for balanse, resultatregnskap, renter og nøkkeltall for de finansinstitusjoner som minst rapporterer på kvartal, det vil si alle banker, finansieringsforetak og forsikring. Finansnæringene følger inndelingen i nasjonalregnskapet og balansen og resultatregnskapet presenteres mye mer aggregert enn tidligere-

re. Publikasjonen innledes med tekst og figurer og noen hovedresultater. Tekstavsnittet med enkelte hovedresultater og samletabeller gis samtidig i Ukens statistikk.

Den andre kvartalspublikasjonen inneholder tall for åpnete konkurser og emisjoner av sertifikater og obligasjoner. Sistnevnte statistikk er supplert med tabeller og figurer over effektive renter på de ulike verdipapirene. I tillegg til det faste innholdet i kvartalspublikasjonene, publiseres det også enkelte tabeller som er for små til å gå i egne hefter, for eksempel Folketrygdfondet (halvårlig), sertifikatgjeld (årlig, foreløpig og endelig).

I 1997 vil det nye kvartalsheftet for finansinstitusjonene bli supplert med en ny Norges offisielle statistikk (NOS)-publikasjon med norsk og engelsk tekst. Denne vil gi tidsserier for de ulike institusjoner og aktører på kredittmarkedet.

Mer informasjon:

Kjell Hammer, tlf. 22 86 45 13,
e-post: klh@ssb.no

Omlegging av forsikringsrapporteringen

Kredittilsynet, Norges Bank og Statistisk sentralbyrå (SSB) startet i 1996 et samarbeidsprosjekt med formål å effektivisere og rasjonalisere innhenting av regnskapsoppgaver fra livs- og skadeforsikringselskapene.

Prosjektet tar sikte på å komme fram til en EØS-tilpasset rapportering som tilfredsstiller både tilsyns- og statistikkbehov i alle deltagende institusjoner. En av målsettingene er at rapporteringen skal skje elektronisk og dekke det meste av myndighetenes databehov. På grunnlag av denne rapporteringen skal myndighetene trekke ut data til sine spesifikke behov, slik at

selskapene i størst mulig grad slipper å rapportere opplysninger basert på samme grunndata flere ganger.

Bakgrunnen for prosjektet er at forsikringsselskapenes regnskapsforskrifter ble endret fra og med regnskapsåret 1996, som en del av tilpassningen til EØS. I tillegg pålegger EØS-avtalen SSB å rapportere data til EUs statistiske kontor (EUROSTAT) i henhold til fastsatte standarder, herunder EUs nasjonalregnskapsstandard (ESA). Videre stilles Norge gjennom EUROSTAT overfor nye statistikkkrav for forsikring. For at Norge skal oppfylle tilsyns- og statistikkkravene og samtidig unngå at selskapene må rapportere regnskapene etter to

forskjellige oppsett, har Kredittilsynet, Norges Bank og SSB blitt enige om at rapporteringen må samordnes.

Med denne bakgrunn startet SSB våren 1996 et forprosjekt som bestod i å kartlegge dagens rapportering fra forsikringsselskapene, hvilke krav vi er pålagt gjennom regnskaps- og statistikkdirektivene og hvordan enkelte andre land har løst kravene. Hovedprosjektet ble igangsatt høsten 1996, og det tas sikte på at forsikringsselskapene skal rapportere etter nytt opplegg fra og med 1. kvartal 1998.

Mer informasjon:

Anne Hege Tangen, tlf. 22 86 45 29,
e-post: aht@ssb.no

Statistisk årbok – et produkt i utvikling

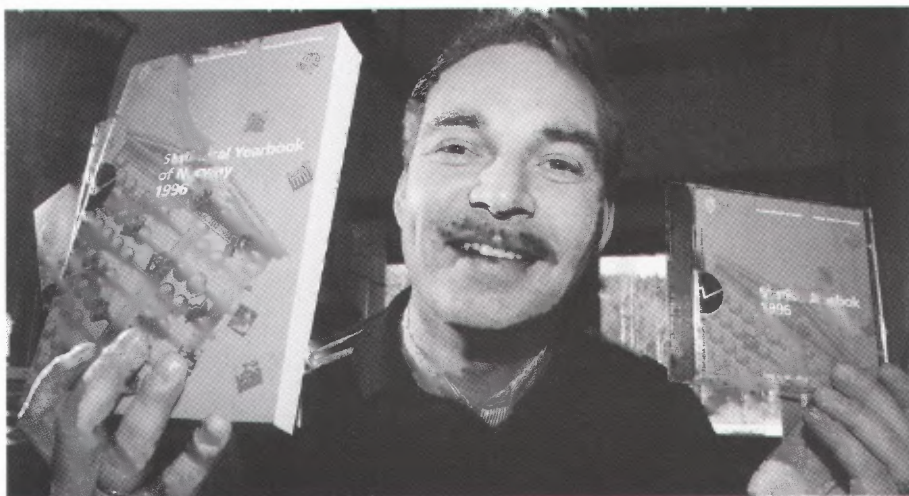
En hovedrevisjon av Statistisk årbok ble startet i 1996, og vil pågå i flere år framover. Utgangspunktet for endringene er blant annet en sterk nedgang i salget, et ønske om oppgradering og forenkling av tabellene, muligheten for bruk av flere virkemidler i formidlingen samt behovet for publisering på flere medier samtidig.

Statistisk årbok har som mål å være allmennhetens «inngangsport» til Norges offisielle statistikk, samtidig som produktet skal være allmennopplysende ved at innholdet i tabellene er viktigere enn tallene i seg selv. Begge disse målene peker mot et produkt med stort sett hovedtall fra alle fagområder presentert i enkle, oversiktlige tabeller med gode henvisninger til hvor man kan finne mer detaljert statistikk.

Endringene kan deles inn i fire kategorier: statistisk innhold, presentasjonsform, spredningsformer og produksjonsmetode. Fagseksjonene har hovedansvaret for den første kategorien, mens redaksjonen i Seksjon for informasjon og publisering har ansvar for øvrige forbedringer.

I 1996 ble blant annet følgende resultater oppnådd:

- Det ble gitt ut separat norsk (opplag 15 000) og engelsk (opplag 2 000) utgave i bokform.
- Det ble publisert elektroniske årbøker på Internett, med nedlastbare tabeller i Excel-format.
- Norsk utgave av Statistisk årbok ble gitt ut på CD-rom i samarbeid med to forlag.

PER OLAV LØVBAK ved Seksjon for informasjon og publisering har ansvaret for utviklingen av Statistisk årbok. (Foto: Robert Eik.)

- Det ble nyttet ny tabell-layout i to farger.
- Alle utgaver inneholder 57 figurer i to farger.
- Innledende kartdel i fire farger ble revidert og oppgradert.
- Mange tabeller ble forenklet, noen ble fjernet og nye kom til.
- Bedre henvisninger i tabellene.
- Produksjonsprosessen ble effektivisert ved elektronisk oppdatering av tabellene.
- ISO-standarden SGML ble nyttet som mellomformat før publisering.

I 1997 vil arbeidet være konsentrert om å sikre de endringer som er gjort, samt å gå videre på følgende områder; forbedret internasjonal tabelldel (nordisk samarbeid), løpende oppdatering og publisering av Statistisk årbok på Internett, ytterligere effektivisering av selve produksjonsprosessen samt flere og enklere tabeller.

Mer informasjon:

Per Olav Løvbak, tlf. 62 88 51 28,
e-post: plo@ssb.no

Parallellpublisering og SGML

I løpet av året som gikk forbedret Statistisk sentralbyrå (SSB) parallellpubliseringen ved å samordne og effektivisere rutinene. Denne resirkuleringen tar i bruk et nytt format for slike operasjoner.

Med parallellpublisering menes å gjøre en type informasjon tilgjengelig gjennom flere kanaler eller medier samtidig. Spesielt siden Internett-tjenesten startet i april 1995 har kravet om enklere måter å spre den samme informasjonen via flere kanaler vokst fram.

Parallellpublisering er nå blitt gjort enklere ved at SSB bruker formatet SGML som en mal for å spre informasjon. Informasjon lagret i dette formatet kan nyttes til ulike formål. For eksempel kan tabeller lagret i dette for-

matet bli gjenprodusert både til Internett-bruk, Statistisk årbok og samtidig til for eksempel en CD-rom.

I stedet for å lage de samme tabellene én gang til Statistisk årbok, én gang til Internett og én gang til CD-rom, utarbeides tabellen en eneste gang, og settes informasjonen inn i de ulike oppsettene for Statistisk årbok, Internett og CD-rom.

Selve SGML-standardens er over ti år gammel, men det er ikke før i den senere tid at bruken av det har tatt seg

opp. Formatet er verktøyuavhengig, systemuavhengig, medieavhengig og språkuavhengig.

Tekst som er kodet i SGML-formatet kan garantert brukes om 20 år. SSB har tatt i bruk formatet og en rekke andre bedrifter er også i gang med å innføre det.

Mer informasjon:

Per Olav Løvbak, tlf. 62 88 51 28,
e-post: plo@ssb.no

Suksess for webtjenesten

Statistisk sentralbyrås (SSB) webtjeneste ble etablert i mars 1995. I 1996 ble webtjenesten utvidet og forbedret på en rekke områder. Blant de mer synlige forbedringene er omlegging til ny design. Dette innebærer at webtjenesten vår nå framstår med en visuell profil som samsvarer med våre andre produkter. Omleggingen til ny profil har også ført til at tjenesten er blitt mer oversiktlig og lettere å finne fram i.

Webtjenesten blir stadig mer nyttet. I januar 1997 var det flere enn 370 000 oppslag på websidene våre. Dette er om lag fire ganger så mange som i samme måned året før. Sidene til Ukens statistikk er mye besøkt, det samme er sidene til Statistisk årbok.

For å finne ut hvem som bruker webtjenesten vår, foretok vi i 1996 en kartlegging av brukerne. Denne viser at webbrukerne er de samme som ellers bruker våre tjenester, det vil si forvaltningen og det offentlige, aviser og media, forsknings- og undervisningsmiljøer, samt privatpersoner. Det er to typer brukere: Ekspertbrukeren som er ute etter detaljerte tall om ett spesielt emne og allmennbrukeren som vil orientere seg generelt. Det er en utfordring for SSB å tilfredsstille begge disse kategoriene av brukere.

Nyheter per e-post

Høsten 1996 ble det introdusert et nytt tilbud på web-en: De som ønsket det, kunne få statistikknyheter tilsendt per e-post. Nyhetene som omfattes er pressemeldinger samt innholdsfortegnelsen til Ukens statistikk. Dette ble umiddelbart en suksess. I løpet av få måneder har flere enn 1 500 nyttet seg av dette tilbudet, og antall abonnenter øker stadig.

Webtjenesten oppdateres daglig. Enkelte dager, for eksempel når konsumprisindeksen publiseres, oppdateres tjenesten flere ganger i løpet av samme dag. Nyhetssiden bringer de siste pressemeldinger, ny statistikk, informasjon om nye publikasjoner og andre nyheter. Ny statistikk publiseres enten via webutgaven av Ukens statistikk eller direkte på den enkelte statistikkens egne web-sider. Foreløpig er det kun enkelte statistikkområder som har egne websider, blant disse kan nevnes byggearealstatistikk, eksport av laks, hotellstatistikk, investerings-

statistikk, utenrikshandel, utenriksregnskap, vannmagasinenes fyllingsgrad, veitrafikkulykker og flere av indeksene: detaljomsetningsindeksen, konsumprisindeksen, produksjonsindeksen, produsentprisindeksen og prisindeks for førstegangsomsetning innenlands.

I tillegg til ny statistikk, er både Historisk statistikk og Statistisk årbok lagt ut på nettet, sistnevnte også med nedlastbare tabeller. Fra webtjenestens hovedside (hjemmesiden) kan man velge Statistikk etter emne og derfra gå rett på den ønskede statistikk. Det finnes flere innganger til samme statistikk, enten via nyhetssiden eller via siden til det enkelte emne. For de som ønsker å bli kjent med Statistisk sentralbyrås emneinndeling, kan webutgaven av Veiviser i norsk statistikk gjøre det enklere å finne fram.

Bestillinger

Av andre tjenester på web-en kan nev-

nes muligheten til å bestille publikasjoner og til å stille spørsmål direkte fra websidene. Det sistnevnte har ført til en sterk økning i antall henvendelser spesielt til SSBs bibliotek, men også til fagseksjonenes svartjenester.

Fra SSBs websider er det lenker til andre lands statistikkbyråer. Webtjenesten foreligger også på engelsk, om enn foreløpig i en begrenset versjon. Det er en prioritert oppgave å utvide det engelske tilbudet.

I året som kommer vil det legges vekt på å kvalitetssikre webtjenesten, automatisere rutineene og utvide tilbudet. Spesielt vil vi forbedre søkemulighetene.

Webadressen er:

<http://www.ssb.no>

Mer informasjon:

Liv Daasvatn, tlf. 22 86 45 97,
e-post: lda@ssb.no

Publisering i 1996

Tabellen viser en oversikt over Statistisk sentralbyrås publikasjoner i 1996. Norges offisielle statistikk omfatter også Statistisk årbok, Statistisk månedshefte, Historisk statistikk og Regionalstatistikk. I tillegg til publikasjonene i tabellen ble det også gitt ut et stort antall interne publikasjoner, hovedsakelig beregnet på intern distribusjon.

En fullstendig oversikt over Statistisk sentralbyrås publisering i 1996 - også eksternt - finnes i *Publikasjonsoversikt 1996*.

Publikasjoner utgitt av Statistisk sentralbyrå

	1995	1996
I alt	268	258
Norges offisielle statistikk	71	83
Analysepublikasjoner	81	66
Sosiale og økonomiske studier	3	4
Statistiske analyser	5	5
Rapporter	37	23
Discussion Papers	26	25
Særtrykk/Reprints	10	9
Tidsskrifter	116	109
Ukens statistikk	48	47
Samfunnspeilet	5	4
Økonomiske analyser	9	9
Economic Survey	4	4
Månedstat. over utenriksh.	13	13
Bank- og kred.stat. Aktuelle tall	21	16
Bygginform.	12	12
Byggearealstat., kvartalshefte	4	4

«International Symposium on Economic Modelling»

«International Symposium on Economic Modelling» har blitt arrangert hvert år siden 1986. Symposiet ble i 1996 arrangert i et samarbeid mellom *Statistisk sentralbyrå (SSB)* og *The European Economics and Financial Centre (London)*. Målet med konferansen er å være et forum for presentasjon av nyutvikling i ulike grener av økonomisk modellering både innenfor makroøkonomi, mikroøkonomi, økonometri og simuleringsteknikker.

Symposiet i 1996 ble avholdt 3.-5. juli i Ragnar Frisch Auditoriet og Auditorium 4 og 5 i Eilert Sundts hus ved Universitetet i Oslo. Det var i alt 12 sesjoner og 49 konferansebidrag. Konferansebidrag er samlet i Preprint for symposiet i tre bind som ble utdelt til alle deltakerne på symposiet.

Konferansen samlet om lag 80 deltakere. I tillegg deltok flere ikke-påmeldte deltakere fra SSB, Universitetet i Oslo med flere.

Forskere fra SSB deltok med flere bidrag på konferansen, og det var også bidrag fra andre norske forskningsmiljøer.

En «Keynote Speech» med tittel «Stochastic Simulation in Macroeconomic Modelling» ble holdt av professor Ray C. Fair fra Cowles Foundation og Yale University i USA. Han har vært toneangivende akademisk forsker innen makroøkonometrisk modellbygging i USA i de siste 25 år og har gitt ut flere innflytelsesrike bøker, hvorav den siste er *Testing Macroeconomic Models* (Harvard University Press, 1994). Fair oppholdt seg en uke i SSB der han holdt flere seminarer knyttet til sitt arbeid. Disse var også åpne for in-

teresserte fra andre forskningsmiljøer. Fair har utviklet programvare for estimering, testing og simulering av modeller som han presenterte og gjorde tilgjengelig for norske modellbygere. For SSB var denne kontakten meget nyttig.

Mer informasjon:

Ådne Cappelen, tlf. 22 86 48 08,
e-post: cap@ssb.no

IARIW-konferanse

Statistisk sentralbyrå arrangerte den 24. IARIW-konferansen (Conference of the International Association of Research in Income and Wealth) på Lillehammer 18.-24. august 1996. Konferansen samlet om lag 260 deltakere fra statistiske sentralbyråer, forskningsinstitusjoner og internasjonale organisasjoner. Det ble levert til sammen 97 papers til konferansen. Programmet omfattet dels emner knyttet til nasjonalregnskap og økonomisk politikk og dels til inntekts- og velferdsfordeling og demografi. De beste bidragene vil bli trykt i foreningens internasjonale «Review of Income and Wealth».

Mer informasjon:

Liv H. Simpson, tlf. 22 86 46 10,
e-post: lhs@ssb.no

En sosial og faglig begivenhet

For første gang samlet Seksjon for intervjuundersøkelser medarbeidere i Oslo og de lokale intervjuerne til en felles intervjuerkonferanse på Hafjell i perioden 14.-15. november 1996. Tema for konferansen var *motivering*. Hensikten var både å motivere hverandre til god lagånd i intervjuorganisasjonen og å lære mer om hvordan vi skal motivere folk til å delta i undersøkelsene våre. Dette var både et «slektstevne» og fagseminar.

Konjunkturhistorieprosjektet

Kjennetegnet for norsk økonomi gjennom etterkrigstiden har vært vedvarende økonomisk vekst, men også relativt betydelige svingninger i den økonomiske aktiviteten, i sysselsettingen og i arbeidsledigheten. Svingninger i produksjon og sysselsetting har ofte uønskede velferdskonsekvenser. Bedret forståelse av hvilke faktorer som ligger bak konjunktursvingningene har dermed betydning for utformingen av den økonomiske politikken. I Statistisk sentralbyrå (SSB) er det innenfor konjunkturhistorieprosjektet i en periode blitt arbeidet med beskrivelse og analyse av konjunktursvingningene i norsk økonomi i tidsrommet fra 1973 til 1993.

Interessen har i særlig grad blitt rettet mot utviklingen gjennom de siste 10-15 årene, der svingningene har vært klart sterkere enn tidligere i etterkrigsperioden.

Konjunkturhistorieprosjektet har blant annet tatt opp spørsmål knyttet til beskrivelse av konjunkturforløp og til hvordan en med utgangspunkt i statistisk teori kan skille mellom trendmessig utvikling og konjunkturrelle svingninger. Analysene som er foretatt rundt disse problemstillingene, illustrerer at det er mange ulike måter å skille mellom trendmessig utvikling og sykliske svingninger i økonomiske serier. I tillegg er beskrivelsen av konjunktursyklusen et stykke på vei avhengig av det metodiske utgangspunktet. Hovedtrekkene i beskrivelsen av konjunkturforløpet ser likevel ut til å være rimelig robuste overfor valg av metodiske verktøy. Det er dermed interessant å stille spørsmål om hvilke faktorer som har ligget bak konjunktursvingningene i norsk økonomi de siste 20 årene.

Tilbuds- og etterspørselssjokk

Denne problemstillingen er belyst på to måter. Den første tilnærmingen har vært å identifisere forskjellige typer sjokk innen aggregerte økonomiske tidsrekkemodeller. Spesielt har en vært opptatt av å undersøke i hvilken grad tilbuds- og etterspørselssjokk har bidratt til konjunktursvingningene på 1980-tallet. Disse analysene antyder blant annet at:

– det i den første nedgangsperioden på 1980-tallet ser ut til å ha vært negative etterspørselssjokk med midlertidige virkninger som dominerte utviklingen, mens det på slutten av 1980-tallet ser ut til å ha vært negative tilbudssidesjokk med varige effekter som i særlig grad påvirket norsk økonomi.

– utviklingen i realprisen på olje har bidratt til å forsterke konjunktursvingningene i norsk økonomi.

Kvartalsmodellen KVARTS

Den andre tilnærmingen til spørsmålet om kildene til konjunktursvingningene i norsk økonomi har tatt utgangspunkt i beregninger på en relativt detaljert, makroøkonomisk kvartalsmodell for norsk økonomi, KVARTS. KVARTS er også et viktig verktøy i arbeidet med SSBs kvartalsvise konjunkturrapporter. Gjennom modellanalyser har en prøvd å anslå hva slags impulser utviklingen i internasjonal økonomi, petroleumsvirksomheten, inntektspolitikken, og finans- og pengepolitikken har gitt til den økonomiske virksomheten i Norge. Dette i tillegg til hvordan disse impulsene har spredd seg gjennom økonomien. I en serie arbeider er det argumentert for at:

– Investeringsaktiviteten i oljevirksomheten bidro til å forsterke konjunktursvingningene i norsk økonomi i andre halvdel av 1970-tallet og gjennom det meste av 1980-tallet.
 – Konjunkturimpulsene fra utlandet virket i retning av å dempe svingningene i norsk økonomi på 1980-tallet, mens de på 1970-tallet bidro til å forsterke konjunktursvingningene.
 – Finanspolitikken har med unntak av kortere perioder bidratt til å dempe konjunktursvingningene i norsk økonomi, mens pengepolitikken - og i særlig grad dereguleringen av kredittmarkedet - gjennom de siste 10-15 årene har virket motsatt.

Merinformasjon:

Ådne Cappelen, tlf. 22 86 48 08, e-post: cap@ssb.no, Hilde Bjørnland, tlf. 22 86 48 17, e-post: hbj@ssb.no, Torbjørn Eika, tlf. 22 86 48 07, e-post: tea@ssb.no eller Stein Inge Hove, tlf. 22 86 48 09, e-post: sih@ssb.no

Resultatene fra prosjektet er beskrevet i en rekke artikler i Økonomiske analyser og er dokumentert i følgende publikasjoner:

Bjørnland, H.C. (1995): *Trends, Cycles and Measures of Persistence in the Norwegian Economy*, Sosiale og økonomiske studier 92, Statistisk sentralbyrå.

Bjørnland, H. C. (1996): *The Dynamic Effects of Aggregate Demand, Supply and Oil Price Shocks*, Discussion Papers 174, Statistisk sentralbyrå.

Bjørnland, H. C. (1996): *Sources of Business Cycles in Energy Producing Economies - the Case of Norway and UK*, Discussion Papers 179, Statistisk sentralbyrå.

Bowitz, E. og Å. Cappelen (1997): *Incomes policy and the Norwegian Economy 1973-93*. Kommer i serien Discussion Papers.

Bowitz, E. og S.I. Hove (1996): *Business cycles and fiscal policy: Norway 1973-93*, Discussion Papers 178, Statistisk sentralbyrå.

Cappelen, Å., R. Choudhury og T. Eika (1996): *Petroleumsvirksomheten og Norsk Økonomi 1973-1993*. Sosiale og økonomiske studier nr. 93, Statistisk sentralbyrå.

Eika, T. og K.-G. Lindquist (1997): *Konjunkturimpulser fra utlandet*. Rapporter 97/2, Statistisk sentralbyrå.

Grünfeldt L.A. (1994): *Monetary Aspects of Business Cycles in Norway: An Explanatory Study Based on Historical Data*, Discussion Papers 131, Statistisk sentralbyrå.

Hove S. I. og K. Moum (1997): *Dereguleringen av kredittmarkedet og konjunktursvingninger i norsk økonomi*. Kommer i serien Rapporter fra Statistisk sentralbyrå.

R. Barrel and K.A. Magnussen (1996): *Counterfactual Analyses of Oil Price Shocks using av World Model*. Discussion Papers 177, Statistisk sentralbyrå.

Debatten om kraftmarkedet

Kraftmarkedet i Norge har vært hyppig omtalt i mediene det siste året. Spesielt har den lave fyllingsgraden i vannmagasinene, de høye kraftprisene i spotmarkedet og hvorvidt det var noen fare for strømrasjonering i løpet av vinteren 1995/96, vært i fokus. Fyllingsgraden har vært lavere enn vanlig siden slutten av mai i fjor, noe som har fått store konsekvenser for Norges kraftproduksjon. Produksjonen av elektrisk kraft i fjor, på 104,7 TWh, er den laveste siden 1987. Dette har resultert i en sterk økning i kraftprisene og en rekordhøy kraftimport i 1996.

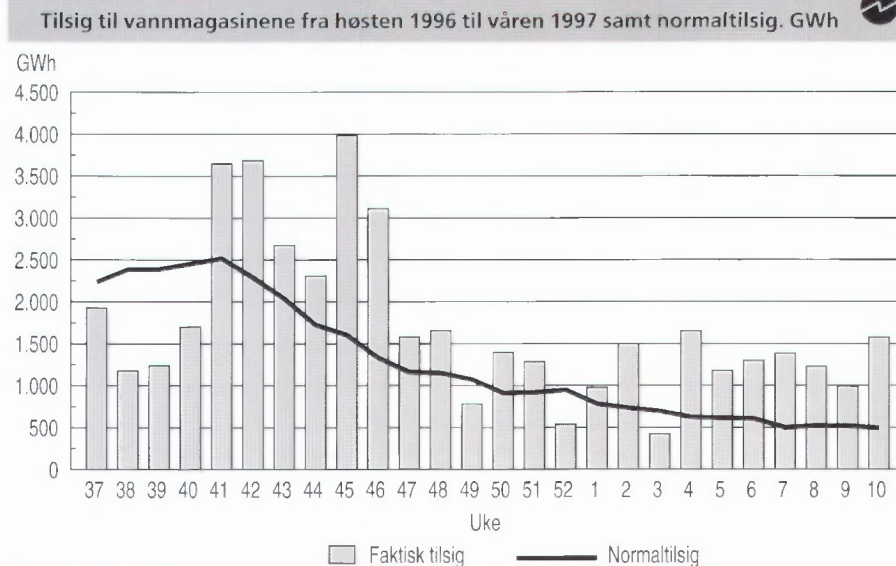
Prisen på elektrisitet i spotmarkedet var høy i hele 1996, og på høstparten var den periodevis oppe i 35 øre/kWh. Dette skyldtes lavt tilsig til vannmagasinene fra snøsmelting som følge av svært lite snø i fjellet vinteren 1994/95. Tilsiget til vannmagasinene i 1996 har knapt vært mindre i noe år siden 1931. I uke 40 i 1996 var fyllingsgraden i vannmagasinene 29 prosentpoeng under medianen for uken.

Overgang til olje eller ved

De høye elspot- og eltermenprisene innebar at husholdninger og industri etter hvert ble stilt overfor høyere elektrisitetspriser, og forbrukerne reagerte ved å redusere sitt elektrisitetsforbruk. Prisoppgangen har trolig bidratt til en viss energisparing ved lavere utnyttelse av strømforkundene utstyr, men det har også skjedd en overgang til bruk av andre energibærere som olje eller ved. I tillegg gav de høye prisene høy import av kraft fra Sverige og Danmark.

Så kom nedbøren

Senhøsten 1996 og vinteren 1997 ble våtere enn normalt. Figuren viser ut-

Kilder: Faktaheftet 1996 (Nærings- og energidepartementet), Statistisk sentralbyrå/Norges vassdrags- og energiverk, Nordpool.

viklingen i tilsig til vannmagasinene fra uke 37 i 1996 til uke 10 i 1997, sammenholdt med normalt tilsig. I sum over perioden fra uke 37 i 1996 til uke 10 i 1997 var faktisk tilsig hele 11,7 TWh høyere enn normalt. Det utgjør 19 prosent av det totale norske elektrisitetsforbruket i samme periode. Rikelig med nedbør fra slutten av 1996, høy import og en betydelig reduksjon i elforbruket, har bidratt til at både spotprisene og terminprisene på elektrisitet har blitt redusert etter nyttår. I uke 10 i 1997 var spotprisen på 12 øre/kWh, det vil si nede på samme nivå som i 1995.

Raskere publisering

Magasintallene spiller en viktig rolle for prisdannelsen på tilfeldig kraft omsatt over den nordiske elbørsen. Offentliggjøringen av fyllingsgraden har blitt betraktelig framskyndet den siste tiden, blant annet som følge av bedre rutiner i Statistisk sentralbyrå og Norges vassdrags- og energiverk. Mens fyllingsgraden for ett års tid siden ble publisert om lag ti dager etter at den ble målt, har tallene siden 5. februar i år blitt publisert på onsdager kl. 1545, to dager etter måling. Fyllingsgraden i vannmagasinene publiseres nå samtidig i Norge og Sverige.

Forbedret NOS

Aktualiteten på NOS Elektrisitetsstatistikk har også blitt forbedret. Fram til sommeren 1996 var 1992-utgaven den siste utgitte publikasjonen i denne serien. Forsinkelsene den gang skyldes omlegging av elstatistikken, og at rapporteringsbyrden for elverkene har blitt vesentlig større. På høsten i fjor kom imidlertid 1993-utgaven ut, mens 1994-publikasjonen ble utgitt rett over nyttår. Publikasjonen har samtidig blitt utvidet og forbedret fra tidligere år. Den inneholder blant annet mer detaljert informasjon om priser og forbruk for ulike forbrukergrupper.

Mer informasjon:

Ann Christin Boeng, tlf. 22 86 47 43, e-post: abg@ssb.no og Bodil Larsen, tlf. 22 86 49 37, e-post: bml@ssb.no

Ny teknologi på flere områder

Statistisk sentralbyrå (SSB) har i løpet av 1990-årene tatt i bruk ny teknologi på flere områder av virksomheten. Tidligere var databehandlingen stort sett konsentrert i én sentral stormaskin via såkalte dumme terminaler. Nå er alle medarbeidernes arbeidsplasser utstyrt med PC-er som er knyttet sammen i et PC-nett. I de seneste årene har vi bygd ut en ny infrastruktur av små UNIX-maskiner i et eget UNIX-nett. Målet med UNIX-nettet har vært å erstatte den sentrale stormaskinen innen 1998/99.

Den tekniske utviklingen innebærer mange endringer og utfordringer samtidig. Målet for teknologiskiftet er ikke teknologien i seg selv, men de teknologiske løsningene som best støtter de behovene for effektiv innsamling, bearbeiding og formidling av data som vi møter i tida framover. SSB vil derfor fokusere like mye på programvaresiden som på de rent maskintekniske elementene i infrastrukturen. Videreutvikling av metoder og organisering av arbeidsprosene er også nødvendig for å dra nytte av ny teknologi.

I de delene av teknologiskiftet som vi har bak oss; utbygging av lokalnettet og UNIX-nettet, kan vi vise til så vel positive erfaringer som til feilansakelser og andre problemer.

Utbyggingen av lokalnettet og PC-parken og tilhørende programvarer har gitt mange nye muligheter i ulike deler av produksjonen og i publiserings- og formidlingstjenestene.

Overgangen til UNIX har gitt meget gode resultater innen forskning og analyse. Satsingen på UNIX har gitt nye muligheter når det gjelder formidling og dermed bedret tilgjengeligheten til statistikken for brukerne. Internett er nå hovedkanal for elektronisk formidling, og en ny regional-database (RD) som skal være hovedkilde for regional statistikk foreligger nå i første versjon. Nye programsystemer som kan spille på tvers av PC/lokalnett og UNIX-nettet er meget lovende med hensyn til databaseløsninger i produksjonen og formidlingen av statistikken. Utviklingen av nye kommersielle programvarer vil gi økte muligheter for en mer sømløs dataflyt mellom de ulike delene av produksjonsrutinene på tvers av maskin-

parken. SSB deltar både nasjonalt og internasjonalt i å etablere rutiner og systemer for elektronisk datautveksling (EDI). Dette er interessant både innen formidling og datafangst. Seksjon for informasjon og publisering har ansvaret for formidlingstjenestene.

Derimot har erfaringene med overføring av statistikkproduksjonen fra stormaskin til UNIX vært mer blandet. Det er utviklet en ny standard for lagring av data innen UNIX-nettet som gir en god organisering av data med en enkel funksjon for adkomstregulering. Men vi trenger fortsatt å bygge ut dataforvaltningen med nødvendige

retningslinjer, støttefunksjoner og -verktøy. Overgangen har vært sterkt hemmet av at et såkalt «masselager» som ble anskaffet for lagring, ikke kunne løse de oppgavene de var tiltenkt med tilstrekkelig effektivitet. Utredninger er nå i gang for å finne alternativer til «masselageret» slik at vi kan nå og behandle våre data når vi trenger dem.

Mer informasjon:

Håkon Berby, tlf. 22 86 45 93, e-post: hbe@ssb.no, Rune Gloersen, tlf. 22 86 45 90, e-post: rgl@ssb.no og Terje Pellerud, tlf. 62 88 53 17, e-post: tsp@ssb.no

ALLE medarbeidernes arbeidsplasser er nå utstyrt med PC-er som er knyttet sammen i et PC-nett. Dette arbeidet har Håkon Berby ved Seksjon for edb utvikling vært involvert i. (Foto: Robert Eik.)

Flest kvinnelige ansatte i SSB

Ved inngangen av 1997 var det 918 ansatte i Statistisk sentralbyrå (SSB), fordelt på 551 i Oslo og 367 i Kongsvinger. I tillegg bestod intervjuerorganisasjonen av 150 ansatte ved årsskiftet. Antall ansatte har økt med nesten 60 personer siden 1990. Kvinnene er i overtall i SSB.

Fra 1995 til 1996 økte antall årsverk fra 798 til 813. Økningen er dels knyttet til oppdragsvirksomhet betalt direkte av brukerne. Antall oppdragsstillinger økte fra 185 i 1995 til 194 i 1996. Men antall årsverk økte også som følge av EØS-avtalen og planleggingen av Folke- og boligtellingsen 2000.

Flest kvinner

Et stort flertall (67 prosent) av de ansatte er i alderen 30-49 år, 15 prosent er under 30 år og vel 4 prosent er over 60 år.

Det er flere kvinner enn menn blant de ansatte. I alt 58 prosent er kvinner, men blant de ansatte under 30 år er det flere menn enn kvinner. I Oslo er det om lag like mange kvinner som menn, mens det i Kongsvinger er mer enn dobbelt så mange kvinner som menn.

Stadig høyere utdanning

I alt 328 personer, eller vel 36 prosent av de ansatte, har universitetsutdan-

ning på høyere nivå. Nesten 6 prosent har universitetsutdanning på lavere nivå og rundt 8 prosent har eksamen fra ulike høyskoler. Det er altså rundt halvparten av de ansatte som har høyere utdanning, det vil si to eller flere års utdanning utover videregående skole. Det er en økning fra vel 40 prosent i 1995. I alt 20 prosent har etatsutdanning. To personer avla doktoravhandling i 1996.

Arbeidsfordeling

De fleste i SSB har fagstillinger, nesten 60 prosent, mens 8 prosent arbeider som forskere eller forskerrekruiter. I alt 13 prosent av de ansatte arbeider med administrasjon. Fordelingen viser at det er betydelig flere kvinner enn menn innenfor arbeidsområdet publisering og i fagstillinger for ikke-akademikere. Flest menn er det innen informasjonsteknologi og blant ledere. To ansatte var på studieopphold i utlandet på heltid i 1996.

Kompetanseutvikling

Byråskolen i SSB har en omfattende

virksomhet. I 1996 ble det gjennomført kurs med totalt 682 deltakere. Opplæringen tilsvarer om lag 24 årsverk. Mens opplæringen i windowsbaserte kontorstøtteverktøy (MS-Office) ble redusert i forhold til 1995, ble det gitt nye kurstilbud i blant annet postale spørreskjemaundersøkelser og systemutviklingsmetode.

Et kurs om prosjektsamarbeid og ledelse (ProMut) startet som planlagt høsten 1996 og fullføres første halvår 1997. Dessuten er det startet en seminarrekke innen ledelse, organisasjon og styring.

Omstillingsprosjekt

Omstillingsprosjektet Kvinnene på Kongsvinger, er nå inne i sitt siste skoleår med undervisning i naturfag og engelsk. Prosjektet avsluttes våren 1997. Da har deltakerne oppnådd generell studiekompetanse. Arbeidet med å etablere ettårig eller treårig statistikkutdanning fortsetter. Målet er å få etablert ordningen fra høsten 1997.

TEKSTBEHANDLING på Kongsvinger ved Seksjon for informasjon og publisering består av bare kvinner. Her representert med Hege K. Smedstad (til venstre), Kirsten Aanerud, Oddveig Dystland, Mona Lien, Audhild Øverby, Elisabeth Godnes, Else Efstestad og Iris Stenseng. (Foto: Robert Eik.)

<i>Avdeling</i>	<i>Seksjon</i>	<i>Kontor</i>
Økonomisk statistikk (200) Olav Ljones	Nasjonalregnskap (210) Liv H. Simpson	Administrasjon (202) Stig Braathen
	Miljøstatistikk (220) Svein Homstvedt	Edb (203) Bjørn Pedersen
	Utenrikshandel, energi og industristatistikk (230) Bjørn Bleskestad	
	Økonomiske indikatorer (240) Tom L. Andersen	
	Offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk (250) Anna Rømo	
	Arbeidsmarkedsstatistikk (260) Helge N. Næsheim	
Personstatistikk (300) Johan-Kristian Tønder	Demografi og levekårsforskning (310) Lars Østby	Administrasjon (302) Gro Halvorsen
	Befolknings- og utdanningsstatistikk (320) Elisabetta Vassenden	Edb (303) Kristian Lønø
	Helsestatistikk (330) Leif Korbøl	
	Intervjuundersøkelser (340) Gustav Haraldsen	
	Levekårsstatistikk (350) Berit Otnes	
	Folke- og bolig telling (370) Paul Inge Severeide	
Næringsstatistikk (400) Nils Håvard Lund	Bedriftsregister (410) Jan O. Furseth	Administrasjon (402) Eva F. Otterdahl Møller
	Inntekts- og lønnsstatistikk (420) Per Ove Smogeli	Edb (403) Matz Ivan Faldmo
	Primærnæringsstatistikk (430) Sigurd Lianes	
	Samferdsels- og reiselivsstatistikk (440) Jan-Erik Lystad	
	Dataregistrering (450) Sindre Børke	
	Bygg- og tjenestestatistikk (460) Peder Næs	
Forskning (500) Øystein Olsen	Offentlig økonomi og personmodeller (510) Nils Martin Stølen	Administrasjon og edb (502) Otto Gerhard Vaagen
	Ressurs- og miljøøkonomi (520) Tørstein Arne Bye	
	Makroøkonomi (530) Ådne Cappelen	
	Mikroøkonometri (540) Jørgen Aasness	
Administrasjon (600) Hanne Finstad	Budsjett og regnskap (630) Thor S. Thorkildsen	Fellestjenester, Oslo (602) Geten Engelstad
		Fellestjenester, Kvgr. (603) Karin Wang
Samordning og utvikling (700) Hans Viggo Sæbø	Edb utvikling (710) (Ikke besatt)	
	Statistiske metoder og standarder (720) Leiv Solheim	
	Informasjon og publisering (730) Anne Skranefjell	
Enheter uten avdelings-tilknytning	Edb drift (830) Rune Gløersen	Internasjonal statistisk rådgivning (840) Bjørn K. Wold

C Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 OSLO

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway